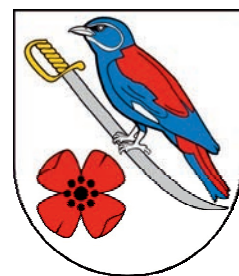

**R
A
Z
E
M**

Biuletyn Informacyjny

**GMINA
KRASNE**

Kwartalnik

ISSN 2392-1722

Nr 21 (1/2020)

KRASNE • MALAWA • PALIKÓWKA • STRAŻÓW

BUDŻET • GOSPODARKA ODPADAMI • OŚWIATA

Kwartalnik
Biuletyn Informacyjny
„Razem”

Wydawca:
Gmina Krasne
36-007 Krasne 121
tel.: 17 23 00 200
www.gminakrasne.pl

Adres redakcji:
Gminny Ośrodek Kultury
i Biblioteka w Krasnem
36-007 Krasne 743
tel.: 17 23 00 347
www.gokkrasne.pl
poczta@gokkrasne.pl

Zespół redakcyjny:
Lidia Hajduk
Ireneusz Śpiewła
Georgina Giedlarowicz

Opracowanie graficzne:
Marcin Kipisz | Małe Sztuki

ISSN 2392-1722
Nakład: 2 600 egz.
Do druku oddano: 25.03.2020 r.

Na okładce: *Warsztaty budowania
budek dla ptaków realizowane
podczas ferii zimowych w GOKiB
Krasne*

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności
za treści autoryzowane i zastrzega
sobie prawo do skracania tekstów

Biuletyn jest rozpowszechniany
bezpłatnie

Wesprzyj lokalne organizacje pozarządowe

Każda osoba płacąca podatki, nawet jeśli zarabia niewiele, może przekazać 1% podatku organizacjom pożytku publicznego. To może się wydawać niewielką kwotą, ale dla organizacji każdy grosz jest ważny i zostanie pożytecznie wydany. Każdy może dołożyć cegiełkę do wspólnego dzieła, może czuć się współodpowiedzialny i jako darczyńca partycypować w działalności organizacji.

1% wskazanego do przekazania podatku nie jest w żaden sposób obciążającym podatnika. Nie wymaga to od nas żadnych czynności dodatkowych, jak zrobienie przelewu czy wysłanie

przekazem - to wykona za nas Urząd Skarbowy. Wystarczy jedynie wypełnić odpowiednie pola w zeznaniach podatkowych.

W celu ułatwienia skutecznej zbiórki 1% podatku dla lokalnych organizacji pożytku publicznego powstał internetowy program do rozliczania deklaracji PIT – PITax.pl. Darmowy Program PIT dostępny jest na stronie www.pitax.pl w ramach projektu „Wpieraj lokalnie” prowadzonego przez Instytut Wsparcia Organizacji Pozarządowych.

Zachęcamy do skorzystania!

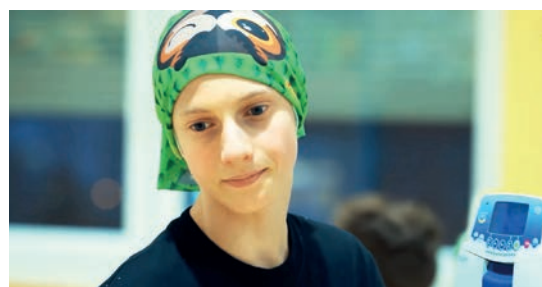
G. Giedlarowicz

„Ona by tak chciała, bym był zdrowy”

To tytuł przeróbki hitu Ronnie Ferrari nagranej przez rzeszowskich ratowników medycznych wraz z Mateuszem Rejowskim z Krasnego. Scenariusz piosenki napisało życie, a dokładniej choroba, która dotknęła Mateusza. Chłoniak ziarniczny opanował organizm nastolatka nagle przewracając świat do góry nogami. Mateusz się nie poddał i co najbardziej wyjątkowe postanowił nagrać utwór, który ma podtrzymywać na duchu i w ciężkich chwilach dodawać wiary innym dzieciom zmagającym się z nowotworami. W niespełna tydzień od premiery teledysk w serwisie YouTube obejrzało ponad milion osób!

Mateusz to energiczny 16-latek, którego pasją jest sport. Gdy miał 9 lat, zdobył pierwsze miejsce na mistrzostwach Europy w karate tradycyjnym dzieci. Później zaczął rozwijać drugą wielką pasję – piłkę nożną. Jako 12 letni chłopiec został wyróżniony przez PZPN i pojechał na zgrupowanie Kadry Polski LAMO, gdzie mógł się szkolić i realizować swoje marzenia, aby kiedyś zagrać w Reprezentacji Polski. Wielokrotnie na turniejach piłkarskich dzieci był wybierany, jako najlepszy zawodnik i najlepszy strzelec. Był także wielokrotnie powoływany do młodzieżowych zespołów Kadry Podkarpacia.

Mateusz dzielnie walczy ze złośliwym nowotworem, ale bez wsparcia sam nie da rady. Chłopiec jest po półrocznej chemioterapii, która spowodowała duże wyniszczenie organizmu

i doprowadziła do powstania komplikacji. Teraz czeka go długa i żmudna rehabilitacja oraz okres dalszego leczenia. Tak, jak na boisku gra cała drużyna, tak Mateusz potrzebuje drużyny do pokonania raka. Pomóżmy mu wygrać najważniejszy mecz w Jego życiu, mecz o najcenniejszy puchar – o zdrowie i życie! Pokażmy mu, że w walce z chorobą nie jest sam.

Mateuszowi mogą Państwo pomóc przekazując darowiznę na indywidualny numer subkonta chłopca w **Caritas Diecezji Rzeszowskiej 96 1020 4391 0000 6902 0002 2616 z dopiskiem: „Mateusz Rejowski”** lub dzieląc się **1% podatku**, podając w rozliczeniu rocznym numer **KRS 0000248546 oraz cel szczegółowy: „Mateusz Rejowski”**. Zapraszamy na stronę www.gminakrasne.pl/mecz-o-zycie, aby bliżej poznać historię Mateusza i szczegóły zbiórki na leczenie chłopca. G. Giedlarowicz

Źródło: Pomagam.pl oraz YouTube.com

Stabilny rozwój gminy

Lidia Hajduk: W numerze 15/2018 przedstawione zostały planowane inwestycje we wszystkich sołectwach Gminy Krasne do realizacji w bieżącej kadencji. Na jakim etapie jest ich realizacja?

Wilhelm Woźniak: Jednym z najważniejszych zadań poprzedniej i obecnej kadencji jest realizacja inwestycji gwarantujących stabilny rozwój naszej Gminy oraz poprawę warunków życia wszystkich jej Mieszkańców. Wiele z nich zostało zrealizowanych w poprzedniej kadencji za łączną kwotę ok. 46 mln zł. W bieżącej kadencji kontynuowana jest realizacja zadań szczególnie ważnych z punktu widzenia potrzeb społecznych, jak poprawa infrastruktury oświatowej, wsparcie osób starszych, oraz rewitalizacja obszarów i obiektów zdegradowanych. We wrześniu 2019 r., oddaliśmy do użytkowania 4-oddziałowe przedszkole w Strażowie oraz przebudowaną kuchnię. Zmodernizowana została również kuchnia w szkole w Krasnem. W najbliższych dniach podpiszę umowę na budowę pierwszego w gminie boiska do tenisa przy Zespole Szkół w Malawie. Dzięki tej inwestycji nasza młodzież będzie mogła rozwijać swoje talenty w kolejnej dyscyplinie sportowej. Ponieważ nie tylko nauką żyją dzieci i młodzież, to właśnie z myślą o nich jest przebudowywany plac zabaw w Palikówce. W ubiegłym roku został wykonany I etap, obejmujący m.in. wykonanie toru rolkowego, do końca sierpnia zamontowana zostanie altana biesiadna kryta strzechą. W ostatnich dniach ruszyła inwestycja o strategicznym znaczeniu, zarówno społecznym, jak i rekreacyjno-turystycznym, dla naszej Gminy, ale przede wszystkim dla miejscowości Malawa i jej Mieszkańców – Kompleksowa rewitalizacja wzgórza Marii Magdaleny w miejscowości Malawa. Dzięki jej realizacji wzgórze Marii Magdaleny, które już dzisiaj dzięki walorom krajobrazowym i historycznym stanowi wizytówkę Gminy Krasne, nabierze nowego, jeszcze bardziej wyjątkowego oblicza. W obecnej kadencji nie zapominamy o drogach. W pierwszym półroczu 2020 r. zostanie zakończona budowa drogi w Strażowie, do granicy z Krzemienicą. W drugim półroczu ruszy budowa drogi Malawa-Zagóra – największej inwestycji drogowej w historii Gminy na kwotę prawie 15 mln złotych. Do końca czerwca zostanie ogłoszony przetarg na budowę drogi do stacji kolejowej Rzeszów-Załęże w Krasnem. W trzecim kwartale, po formalnym przejęciu działki od PKP Nieruchomości rozpocznie się budowa drogi do stacji kolejowej w Strażowie.

Jakie są plany inwestycyjne na kolejne lata kadencji?

Na rozpoczęcie realizacji oczekują inwestycje, dla których zakończona została faza projektowa, w tym budowa podziemnego zbiornika retencyjnego i kanalizacji desz-

czowej przy przedszkolu w Krasnem, budowa drogi Malawa-Luksemburg, remont drogi gminnej Krasne-Zachód, przebudowa drogi wewnętrznej na działce 770/37 w Strażowie, budowa boiska wielofunkcyjnego przy ZS w Malawie wraz z zapleczem szatniowym oraz parkingu przesiadkowego w miejscowości Palikówka. Wszystkie zadania posiadają wymaganą prawem budowlanym zgodę na realizację inwestycji.

Czy podjęte zostały jakieś działania dotyczące rozbudowy infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej?

Kontynuowane są prace projektowe rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy, w tym na obszarze Krasne Wilkowyja i Krasne na Kąty. Na pozwolenie na budowę oczekuje projekt sieci dla przysiółka Malawa Luksemburg. Opracowany został również program funkcjonalno-użytkowy rozbudowy oczyszczalni ścieków w Krasnem do przepustowości 1200 m³/d. Szacunkowa wartość inwestycji to 11,5 mln zł. Celem umożliwienia aplikowania o środki zewnętrzne w kolejnej perspektywie finansowej, niezbędne jest jak najszybsze zlecenie opracowania dokumentacji technicznej.

Jak budżet Gminy jest w stanie zapewnić finansowanie tak dużego frontu robót?

Jest to możliwe dzięki pozyskaniu dofinansowania ze środków unijnych i krajowych, których wysokość na koniec poprzedniej kadencji wynosiła ponad 15 mln zł. Na bieżąco monitorujemy możliwości pozyskania środków zewnętrznych na realizację inwestycji i pozostałych zadań własnych. W obecnej kadencji wartość dotychczas otrzymanych dotacji wyniosła blisko 21 mln zł, w tym ponad 9 mln zł z Funduszu Dróg Samorządowych.

Czy i kiedy Gmina zamierza modernizować i rozbudowywać sieć oświetlenia ulicznego?

Prowadzimy działania mające na celu wybór najkorzystniejszego sposobu finansowania modernizacji oświetlenia ulicznego. Rozważamy m.in. skorzystanie z metody wymiany lamp oświetlenia wraz z zapewnieniem finansowania w oparciu o model ESCO, który umożliwi przeprowadzenie do końca kadencji optymalizację funkcjonowania istniejącego oświetlenia drogowego wraz z wymianą opraw na energooszczędne bez ponoszenia bezpośrednich nakładów finansowych z budżetu Gminy. Wygenerowane oszczędności pozwolą na spłatę inwestycji oraz rozpoczęcie rozbudowy istniejącej sieci.

Panie Wójcie, Mieszkańcy wielokrotnie zgłaszali potrzebę zajęcia się bezdomnymi zwierzętami na terenie Gminy. Jakie działania prowadzi Pan w tym kierunku?

Z roku na rok sytuacja bezdomnych

zwierząt poprawia się. Wynika to m.in. z coraz większej świadomości Mieszkańców naszej Gminy. Niestety wydatki związane z bezdomnością zwierząt wciąż są duże, w 2019 r. wyniosły ok. 42 tys. zł. Zadaniem Gminy jest zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom. Odbywa się to zgodnie z obowiązującym na terenie Gminy Krasne programem zapewnienia opieki i przeciwdziałania bezdomności zwierząt. Nie należy tu jednak mylić zwierząt domowych ze zwierzętami dziko żyjącymi. Tylko w przypadku zagrożenia życia lub udzielenia pomocy rannemu zwierzęciu Gmina ponosi koszty takiej interwencji. Niestety z uwagi na lokalizację naszej Gminy przy drodze krajowej, sytuacje takie zdarzają się dość często. Odłowienie zwierzęcia domowego, zapewnienie mu odpowiedniej profilaktyki, leczenia, a także miejsca w schronisku w tym roku prowadzone jest przez Gabinet Weterynaryjny w Lesku, który złożył najkorzystniejszą ofertę w ramach przeprowadzonego przetargu. Wciąż brakuje takich gabinetów, które chciałyby współpracować z gminami. Jest to problem ogólnopolski i tylko wprowadzenie przez rząd odpowiednich zapisów w ustawie mogłoby polepszyć tę sytuację. Trzeba pamiętać, że nie każde zwierzę, które błąka się po terenie Gminy jest bezdomne. W większości przypadków są to zwierzęta posiadające właściciela, lecz niewłaściwie utrzymywane. W takich sytuacjach należy powiadomić odpowiednie organy ścigania, które mają możliwość upomnienia lub ukarania właściciela zwierząt grzywną.

Kolejne moje pytanie dotyczy zaniebanych, niewykoszonych działek, które pozostają w prywatnej własności. Czy Gmina ma możliwość wpłynięcia na właścicieli takich nieruchomości?

Obowiązek dbania o tereny zielone należy do ich właścicieli. Nie ma jednak przepisów, które regulują częstotliwość koszenia takich terenów. Przyjmuje się jednak, że nie należy dopuszczać do sytuacji, w której porastająca trawa może stanowić zagrożenie pożarowe. Wówczas to właściciel takiej działki odpowiada za ewentualne szkody, wyrządzone takim pożarem. Gmina wychodząc na prośbę Mieszkańców niejednokrot-

Wywiad z wójtem

nie zwracała się z prośbą o koszenie takich działek, szczególnie w pobliżu terenów zabudowanych – nie ukrywam, że z różną skutecznością. Na szczęście większość z wezwanych osób poczuwa się do odpowiedzialności i doprowadza teren do stanu niestwarzającego zagrożenia.

Bardzo ważne jest również czyste powietrze w naszej gminie. Czy w tym zakresie podejmowane są jakieś działania?

Mając na uwadze bezpieczeństwo i zdrowie Mieszkańców, gmina podejmuje działania zmierzające do ograniczenia emisji zanieczyszczeń. W chwili obecnej realizowany jest projekt parasolowy skierowany do wszystkich Mieszkańców naszej Gminy, polegający na montażu paneli fotowoltaicznych. W bieżącym roku Gmina przystąpiła również do realizacji kolejnych dwóch projektów parasolowych, na wymianę dotychczasowego źródła ciepła, na kocioł kondensacyjny gazowy lub na biomasę oraz na instalację kotła na ekogroszek.

Temat komunikacji publicznej to kolejne zagadnienie, o które chcę zapytać. Czy Mieszkańcy mają szansę na usprawnienie komunikacji, tj. czy będą dodatkowe kursy? Co zmieni się w transporcie publicznym?

Jak zapewne wszyscy Mieszkańcy zauważyli od 1 listopada 2019 r. po naszej Gminie kursuje nowy tabor autobusowy. Są to nowoczesne autobusy marki Iveco i Autosan. Obecnie pracujemy nad reorganizacją kursów po terenie Gminy. Powołany przez Przewodniczącego Rady Gminy Krasne zespół, analizuje frekwencję na poszczególnych kursach i w najbliższym czasie można się spodziewać zmian dostosowujących komunikację do potrzeb Mieszkańców. Trwają również intensywne rozmowy z ZTM Rzeszów nad wprowadzeniem biletu zintegrowanego tak, aby na jednym bilecie miesięcznym możliwa była podróż autobusami zarówno MKS, jak i MPK.

Jakie korzyści dla Gminy przynosi uczestnictwo w Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania Eurogalicja?

Lokalna Grupa Działania „EUROGALICJA” działa jako stowarzyszenie osób fizycznych i osób prawnych (tym sześcioro jednostek samorządu terytorialnego: Głogów Młp., Kamiń, Sokołów Młp., Czarna, Trzebownisko i Krasne), mającym na celu działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Narzędziem do ich podejmowania są środki finansowe pochodzące z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich działania LIDER. W obecnym okresie finansowym nasza Gmina otrzymała dofinansowanie na łączną kwotę 222 319 zł. W ramach pozyskanych środków modernizowany jest plac zabaw w Palikówce. W bieżącym roku zostanie również wybudowany kort tenisowy w Maławie. Dodatkowo ze środków PROW w 2019 r. Gmina zakupiła 6 kompletów strojów ludowych dla grup artystycznych z terenu Gminy, a w 2020 r. dofinansowana zostanie Gminna Orkiestra Dęta w Krasnem. Dofinansowanie w wysokości 105 274 zł pozyskało również pręźnie dzia-

łające Stowarzyszenie Kobiet Krasne. Dzięki dużemu zaangażowaniu Pań udało się zrealizować wiele ciekawych inicjatyw, m.in. został wykonany duży projekt pn. „Z ekologią za pan brat”. W bieżącym roku Stowarzyszenie w ramach pozyskanych środków planuje wydać album „Krasne w Starej fotografii”, obrazujący historię miejscowości i jej Mieszkańców na przestrzeni wieków.

31 marca br. zakończy się projekt, dzięki któremu w Krasnem powstał Dzienny Dom Pomocy. Seniorzy, jak również ich rodziny i opiekunowie, na pewno chcieliby wiedzieć, co dalej z tą formą wsparcia dla Mieszkańców. Czy projekt będzie kontynuowany i w jakiej formie?

W ramach realizacji projektu pn. „Złota jesień – każdy z nas będzie seniorem” powstał Dzienny Dom Pomocy z 20 miejscami dla seniorów. Dom działa przez 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 15:00. Obiekt jest w pełni wyposażony i dostosowany do potrzeb osób starszych. Do dyspozycji seniorów są sale rehabilitacyjne i doświadczalne, grota solna, kuchnia, siłownia napowietrzna, altana, ogród oraz sprzęt SENSIN. Seniorzy mają zapewniony dowóz, wyżywienie, stałą opiekę oraz zajęcia rehabilitacyjne, terapeutyczne o charakterze rozwojowym, edukacyjnym i rekreacyjnym. Po skończonym projekcie Dzienny Dom Pomocy będzie kontynuował swoją działalność w dotychczasowym zakresie. Będzie on działał w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasnem, w związku z tym wszelkie formalności związane ze składaniem wniosków o skierowanie do placówki należy kierować do Ośrodka. Seniorzy uczęszczający do placówki w chwili obecnej niezmiernie chwalą sobie tę formę wsparcia i możliwość uczestnictwa w organizowanych zajęciach. Wyrażają też duże zadowolenie z faktu powstania Dziennego Domu, możliwości przebywania w podobnym wieku towarzystwie i realizacji swoich pasji.

W jaki sposób Gmina Krasne inwestuje w oświatę? Czy w obecnej chwili nasze placówki oświatowe są nowoczesne i innowacyjne, czy są konkurencyjne w stosunku do innych? Czy aktualny program stypendialny uwzględni osiągnięcia artystyczne lub sportowe, a nie tylko wyniki w nauce?

Oświata w Gminie Krasne finansowana jest głównie z części oświatowej subwencji ogólnej, środków własnych oraz środków pochodzących ze źródeł zewnętrznych, w tym z realizacji projektów unijnych, dotacji i programów rządowych. Część oświatowa subwencji ogólnej pokrywa około 80 % ogólnych kosztów utrzymania szkół, pozostałe koszty stanowią środki własne Gminy. Przedszkola finansowane są ze środków własnych i dotacji celowej, która stanowi około 9 % kosztów utrzymania. Szkoły i przedszkola na terenie Gminy są placówkami nowoczesnymi, mieszczącymi się w nowo wybudowanych, bądź wyremontowanych budynkach. Wszystkie z nich posia-

dają bardzo dobrze wyposażoną bazę dydaktyczną w pomoce dydaktyczne i sprzęt TIK. Większość zajęć odbywa się przy użyciu nowoczesnych narzędzi, takich jak: tablice multimedialne, rzutniki, laptopy, pomoce dydaktyczne do nauki programowania tj. roboty. Dobrze wyposażona baza dydaktyczna oraz dobrze przygotowana kadra pedagogiczna pozwala corocznie osiągać bardzo wysokie wyniki z egzaminów, przewyższające średnie wyniki powiatu, województwa czy kraju. Szkoły organizują dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, rozwijające uzdolnienia i zainteresowania uczniów, kształtujące kompetencje kluczowe w dziedzinie matematyki, języków obcych, przedmiotów przyrodniczych, informatyki, robotyki, muzyki. Szkoły i przedszkola na terenie naszej Gminy są zdecydowanie konkurencyjne w stosunku do innych szkół. W celu wyrównywania szans edukacyjnych i wspierania edukacji uzdolnionych uczniów, został opracowany „Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół na terenie Gminy Krasne”, na podstawie, którego uczniowie osiągający wysokie wyniki w nauce otrzymują stypendia Wójta. Programem objęci są również uczniowie osiągający szczególne osiągnięcia w dziedzinie sportu i szczególne osiągnięcia artystyczne. Wysokość stypendiów wynosi od 1 do 3 tys. zł. Na ten cel Rada Gminy Krasne corocznie przeznaczona w budżecie środki w wysokości ok. 70 tys. zł. Zgodnie z zapisami ustawy Prawo Oświatowe, gmina może przyznać stypendia dla dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół na terenie danej gminy.

Ostatnie pytanie dotyczy budżetu. Jaki jest tegoroczny budżet? Jakie wydatki uznano za najważniejsze? Czy godzi interesy różnych grup społecznych Mieszkańców?

W budżecie nie ma wydatków mniej lub bardziej ważnych. Został on w ostatecznej formie przegłosowany przez Radę Gminy. Cechą zaś każdego dobrego budżetu powinno być to, aby był on zrównoważony, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków. W związku z tym spora część naszego budżetu jest przekazywana na utrzymanie takich jednostek jak szkoły, przedszkola, żłobek, ośrodki kultury, kluby sportowe itp., ale też wiele środków finansowych przeznaczamy na komunikację, oświetlenie dróg i chodników, rozbudowę infrastruktury komunalnej oraz niezbędne remonty. Warto podkreślić, iż ogromnie ważną w tym budżecie jest pozycja dotycząca zaplanowanych inwestycji, o których wspominałem już wcześniej. Myślę, że tym budżetem, ukształtowanym na miarę naszych realnych możliwości, jesteśmy w stanie zaspokoić większość potrzeb różnych grup społecznych. Oczywiście zawsze chciałoby się więcej. Prawdziwą jednak satysfakcją dla każdego wójta czy burmistrza przynosi fakt realizacji zadań, zarówno tych małych, jak i dużych, na które czekają nasi Mieszkańcy.

Dziękuję za rozmowę.

Podatek od nieruchomości na 2020 rok

PRZEDMIOT OPODATKOWANIA:	GINA KRASNE	STAWKI MAKSYMALNE *
1. od gruntów :	-----	-----
- związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez wzg. na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków - od 1m ² pow.	0,85	0,95
- pozostałych w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - od 1m ² powierzchni	0,40	0,50
2. od budynków lub ich części:	-----	-----
- mieszkalnych - od 1m ² pow. użytkowej	0,68	0,81
- związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadz. dział. gosp. od 1m ² pow. użytkowej	22,00	23,90
- zajętych na prowadzenie działalności gosp. w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych od 1m ² pow. użytkowej	4,25	4,87
- pozostałych w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego od 1m ² pow. użytkowej	4,50	8,05
3. od budowli	2%	2 %

* M.P. z 2019 r. poz. 738 – obwieszczenie Min. Fin. z 24.07.2019 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2020.

Podatek rolny na 2020 rok	GINA KRASNE	STAWKA MAKSYMALNA *
Stawka 2,5 q za ha przeliczeniowy	125,00 zł/ha	146,15 zł/ha
Stawka 5 q za ha fizyczny	250,00 zł/ha	292,30 zł/ha
Podatek leśny na 2020 rok	GINA KRASNE	STAWKA MAKSYMALNA **
Stawka * 0,22 m ³ za 1 ha lasu	37,63 zł/ha	42,73 zł/ha

* Komunikat Prezesa GUS z dnia 18 października 2019 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres jedenastu kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy 2020 r., która wynosi – **58,46 zł za 1 dt (q)**.

** Komunikat Prezesa GUS z dnia 18 października 2019 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2019 roku, która wynosi **194,24 zł/1m³**.

Wydatki budżetu Gminy Krasne w 2020 roku na przedsięwzięcia realizowane ze środków funduszu sołectkiego

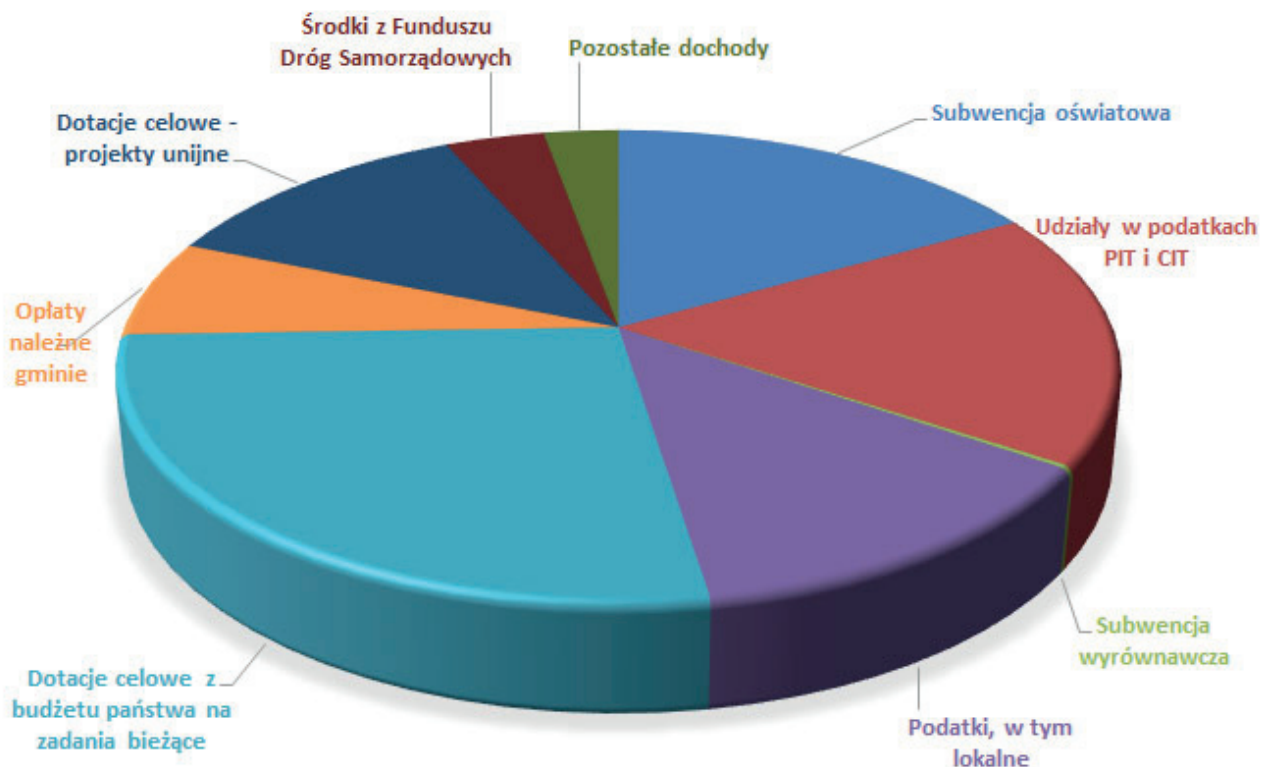
stosownie do art. 1 ust.6 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołectkim (Dz. U. z 2014 roku poz. 301 z późn. zm.), na podstawie wniosków sołectw uchwalonych przez zebranie wiejskie:

Nazwa sołectwa	Dział, rozdział	Nazwa zadania - przedsięwzięcia	Kwota wydatku (w zł)
Krasne	926 92601	Wykonanie instalacji nawodnienia boiska sportowego w Krasnem	40.890,50 zł
Malawa	600 60016 900 90095 754 75412	Przebudowa drogi gminnej w Malawie położonej na działce nr ew. 328/13 – Malawa Zagumnie – 25.390,50 zł Budowa windy w Ośrodku Zdrowia w Malawie – 10.000,00 zł Zakup pompy pływającej dla jednostki OSP Malawa – 5.500,00 zł	40.890,50 zł
Strażów	600 60016	Remont drogi gminnej nr 108559R zlokalizowanej na działce o nr ew. 829 Strażów Olszyny – 25.890,50 zł Remont drogi zlokalizowanej na działce o nr ew. 82 Strażów za torami – 15.000,00 zł	40.890,50 zł
Palikówka	900 90095	Zagospodarowanie terenu pod miejsca postojowe przy Szkole Podstawowej i Domu Kultury w miejscowości Palikówka	40.890,50 zł
Razem wydatki ze środków funduszu sołectkiego:			163.562,00 zł

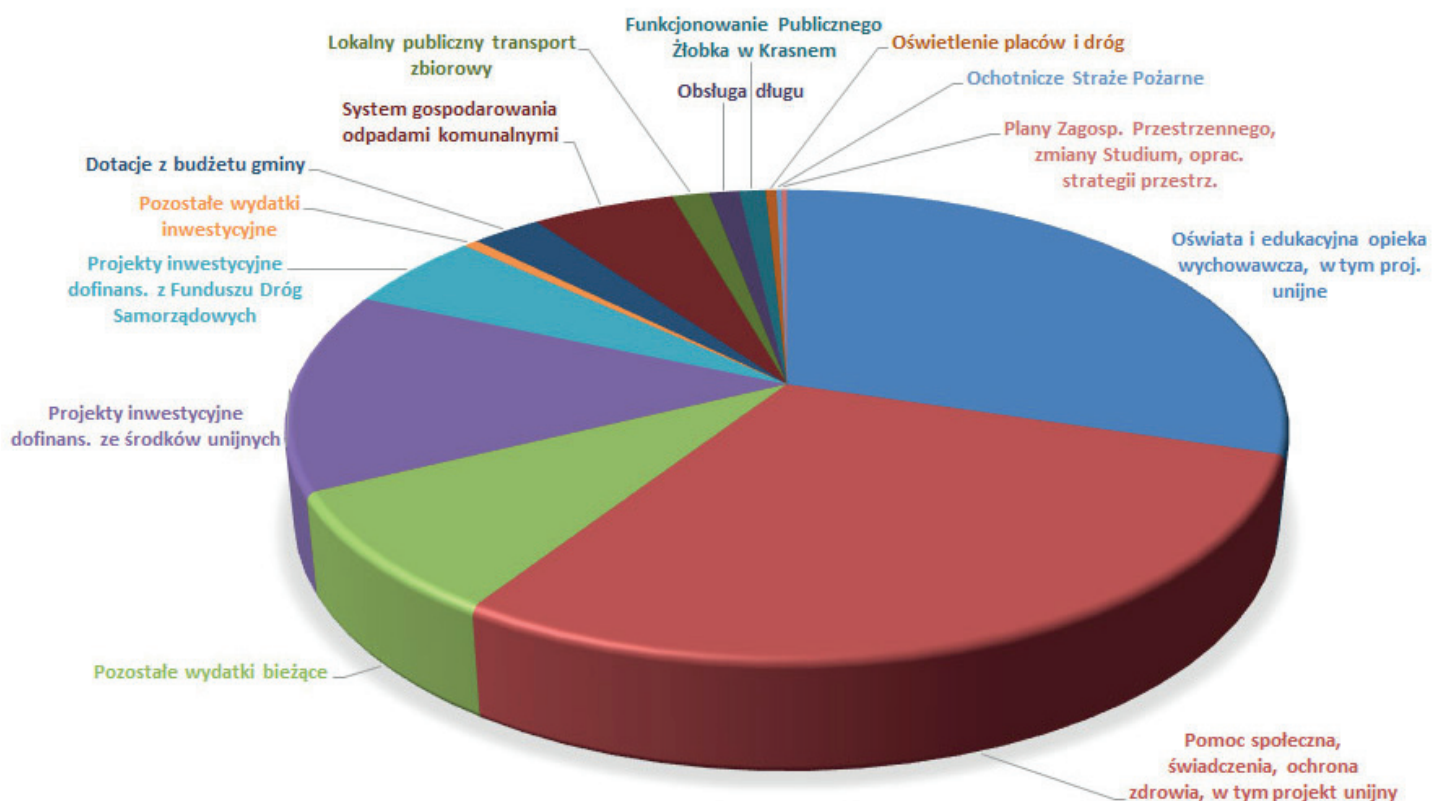
Sporządziła: D. Mazur (na podstawie Uchwały Budżetowej Gminy Krasne na 2020 rok – Uchwała Nr XXI/153/2020 Rady Gminy Krasne z dnia 30.01.2020 r.)

Budżet gminy

DOCHODY BUDŻETU GMINY KRASNE - 2020 ROK

WYDATKI BUDŻETU GMINY KRASNE - 2020 ROK

Budżet gminy

DOCHODY BUDŻETU GMINY KRASNE, w tym:	Plan
Subwencja oświatowa	11 490 775,00 zł
Udziały w podatkach PIT i CIT	11 967 879,00 zł
Subwencja wyrównawcza	145 979,00 zł
Podatki, w tym lokalne	8 899 148,00 zł
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące	17 917 917,00 zł
Opłaty, w tym opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	4 543 140,00 zł
Dotacja celowa z budżetu państwa na wychowanie przedszkolne	571 926,00 zł
Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (bieżące oraz inwestycyjne)	8 385 307,38 zł
Środki z państwowych funduszy celowych na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji drogowych	2 567 417,00 zł
Pozostałe dochody (dochody z najmu i dzierżawy, ze sprzedaży mienia gminnego, odpłatność za usługi opiekuńcze, za korzystanie z wychowania przedszkolnego, odsetki od zaległych podatków i opłat, wpłaty mieszkańców na pokrycie wkładu własnego - fotowoltaika, instalacja kotłowni, itp.)	1 943 380,51 zł
RAZEM:	68 432 868,89 zł

WYDATKI BUDŻETU GMINY KRASNE, w tym:	Plan
Oświata i edukacyjna opieka wychowawcza, w tym projekty związane z oświatą	20 814 543,63 zł
Pomoc społeczna, świadczenia rodzinne, wychowawcze, program "Dobry start", ochrona zdrowia, itp. (w tym zwalczanie narkomanii i przeciwdziałanie alkoholizmowi)	20 111 167,00 zł
Funkcjonowanie Publicznego Żłobka w Krasnem	705 073,55 zł
Projekt "Złota jesień - każdy z nas będzie Seniosem" (w tym Dzienny Dom Seniora)	498 158,20 zł
Składki członkowskie dla Związku Gmin „Podkarpacka Komunikacja Samochodowa”, w tym na pokrycie udziału w kosztach obsługi komunikacyjnej gminy (lokalny publiczny transport zbiorowy)	1 000 000,00 zł
Dotacja podmiotowa dla niepublicznych przedszkoli	100 000,00 zł
Dotacja podmiotowa dla GOKiB	895 000,00 zł
Dotacja przedmiotowa dla ZUK w Krasnem	635 537,89 zł
Dotacje celowe na zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu (kluby sportowe)	220 000,00 zł
Oświetlenie placów i dróg	287 000,00 zł
Ochotnicze Straże Pożarne	140 350,00 zł
Wywóz i zagospodarowanie odpadów komunalnych, obsługa systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	3 835 440,00 zł
Plany Zagospodarowania Przestrzennego, Zmiany Studium i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krasne, opracowanie strategii przestrzennej ROF	143 879,13 zł
Obsługa długu (dotyczy kredytów, pożyczek, obligacji komunalnych, poręczeń)	796 968,00 zł
Pozostałe wydatki bieżące (koszty utrzymania mienia gminnego, zadania z zakresu geodezji, koszty funkcjonowania administracji publicznej, w tym związane z poborem podatków i opłat, rezerwy celowe i rezerwa ogólna, itp.)	5 980 733,07 zł
Wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne:	13 820 690,73 zł
Budowa, przebudowa dróg gminnych i wewnętrznych	3 805 783,50 zł
Projekt pn. Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej - PKA	1 297 135,45 zł
Projekt pn. Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF – Gmina Krasne	5 279 659,98 zł
Projekty pn. Instalacja kotłowni na paliwa stałe w gospodarstwach domowych – projekt parasolowy, Wymiana źródeł ciepła na terenie ROF	2 085 901,55 zł
Projekt pn. Wsparcie rozwoju OZE na terenie ROF - projekt parasolowy - Gmina Krasne	785 884,32 zł
Projekt pn. Budowa kortu tenisowego w Malawie oraz wykonanie altany na placu zabaw w Palikówce	217 465,40 zł
Rozbudowa, modernizacja infrastruktury wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie gminy	70 000,00 zł
Pozostałe wydatki majątkowe (zakup wyposażenia, fundusz sołecki, rezerwa inwestycyjna, itp.)	278 860,53 zł
RAZEM:	69 984 541,20 zł

WYNIK BUDŻETU GMINY KRASNE (DEFICYT)	- 1 551 672,31 zł
---	--------------------------

PLANOWANY W 2020 ROKU KREDYT DŁUGOTERMINOWY	3 213 960,31 zł
PLANOWANE SPŁATY RAT KREDYTÓW I POŻYCZEK	691 288,00 zł
WYKUP OBLIGACJI KOMUNALNYCH	971 000,00 zł

Sporządziła: D. Mazur (na podstawie Uchwały Budżetowej Gminy Krasne na 2020 rok – Uchwała Nr XXI/153/2020 Rady Gminy Krasne z dnia 30.01.2020 r.)

Sprawozdanie z obrad Rady Gminy Krasne

XIX sesja z dnia 17.12.2019 r.

1. Uchwała Nr XIX/142/2019 RGK w/s określenia średniej ceny jednostki paliwa w gminie Krasne w roku szkolnym 2019/2020.

2. Uchwała Nr XIX/143/2019 RGK w/s zmiany uchwały budżetowej Gminy Krasne na rok 2019.

3. Uchwała Nr XIX/144/2019 RGK w/s zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Krasne.

XX sesja z dnia 30.12.2019 r.

1. Uchwała Nr XX/145/2019 RGK w/s zmiany uchwały budżetowej Gminy Krasne na rok 2019.

2. Uchwała Nr XX/146/2019 RGK w/s wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem 2019 r.

3. Uchwała Nr XX/147/2019 RGK w/s uchwalenia Programu Współpracy Gminy Krasne z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2020 rok.

4. Uchwała Nr XX/148/2019 RGK w/s Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok.

5. Uchwała Nr XX/149/2019 RGK w/s ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych

lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

6. Uchwała Nr XX/150/2019 RGK w/s zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasnem.

7. Uchwała Nr XX/151/2019 RGK w/s zamiany nieruchomości położonych w miejscowości Krasne.

8. Uchwała Nr XX/152/2019 RGK w/s zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Krasne.

XXI sesja z dnia 30.01.2020 r.

1. Uchwała Nr XXI/153/2020 RGK Uchwała Budżetowa Gminy Krasne na 2020 rok.

2. Uchwała Nr XXI/154/2020 RGK w/s uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Krasne.

3. Uchwała Nr XXI/155/2020 RGK w/s zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz ustalenia wynagrodzenia za inkaso.

4. Uchwała Nr XXI/156/2020 RGK w/s zmiany uchwały w sprawie określenia kryteriów naboru do gminnych przedszkoli prowadzonych przez Gminę Krasne na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego.

5. Uchwała Nr XXI/157/2020 RGK w/s zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej na 2020 rok.

XXII sesja z dnia 27.02.2020 r.

1. Uchwała Nr XXII/158/2020 RGK w/s zmiany uchwały budżetowej Gminy Krasne na rok 2020.

2. Uchwała Nr XXII/159/2020 RGK w/s zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Krasne.

3. Uchwała Nr XXII/160/2020 RGK w/s utworzenia ośrodka wsparcia prowadzonego w formie dziennego domu pomocy.

4. Uchwała Nr XXII/161/2020 RGK w/s zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasnem.

5. Uchwała Nr XXII/162/2020 RGK w/s ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia.

6. Uchwała Nr XXII/163/2020 RGK w/s rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Krasne.

7. Uchwała Nr XXII/164/2020 RGK w/s nieodpłatnego przekazania na majątek Gminy Miasto Rzeszów mienia komunalnego Gminy Krasne.

8. Uchwała Nr XXII/165/2020 RGK w/s sprzedaży nieruchomości położonej w obrębie Krasne stanowiącej własność Gminy Krasne (dz.nr 997/3).

9. Uchwała Nr XXII/166/2020 RGK w/s sprzedaży nieruchomości położonej w obrębie Krasne stanowiącej własność Gminy Krasne.

10. Uchwała Nr XXII/167/2020 RGK w/s zmiany uchwały w sprawie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli oraz obniżenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, którym powierzono stanowiska kierownicze, zatrudnionych w przedszkolach i szkołach na terenie Gminy Krasne.

11. Uchwała Nr XXII/168/2020 RGK w/s przyjęcia do realizacji projektu pod nazwą „Utworzenie nowych miejsc przedszkolnych w OWP w Malawie i Strażowie”, nr RPPK.09.01.00-18-0018/19-01 w ramach konkursu nr RPPK.09.01.00-IP.01-18-029/19 ogłoszonego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie w ramach Osi Priorytetowej IX Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działania 9.1 Rozwój edukacji przedszkolnej.

Opracowała: Z. Berłowska

NIECH NASZ PODATEK WRÓCI DO NASZEJ GMINY!

Szanowni Mieszkańcy,

Wszystkim zapewne zależy na jak najlepszym rozwoju naszych sołectw. Możemy się do tego przyczynić wskazując w rocznym rozliczeniu PIT jako miejsce zamieszkania Gminę Krasne. W ten sposób część należnego podatku podniesie dochody naszej Gminy, co przyczyni się do zwiększenia możliwości inwestycyjnych.

Uświadamiamy sobie nawzajem. To dla naszego dobra, aby odprowadzane podatki służyły nam jak najlepiej tu gdzie mieszkamy.

Uwaga! Właściwym do rozliczania Gminy Krasne jest II Urząd Skarbowy w Rzeszowie.

Wilhelm Woźniak
Wójt Gminy Krasne

Szanowni Mieszkańcy,

Zapewne do zdecydowanej większości mieszkańców naszej Gminy dotarła już informacja o znaczących podwyżkach opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów w 2020 roku. Wszyscy zadajemy sobie pytanie dlaczego jest tak drogo i skąd wzięła się tak drastyczna podwyżka tych opłat?

Każda Gmina przygotowując specyfikację przetargową na odbiór i zagospodarowanie odpadów, szacuje ich ilość na podstawie sprawozdań składanych przez firmę aktualnie odbierającą odpady od mieszkańców

z terenu danej Gminy. Sprawozdania te mówią zarówno o ilości i rodzajach odpadów odbieranych od Mieszkańców spod domów, jak również o ilościach odpadów odbieranych w Punktach Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Gmina Krasne przygotowując przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów opierała się o dane przekazywane przez spółkę MPGK Rzeszów. Z analizy tych danych wynika, że w roku 2020 na terenie Gminy do odbioru będzie 3 300 ton odpadów! Jest to najwyższa ilość ze wszystkich gmin w przelicze-

niu na 1 mieszkańca z terenu powiatu rzeszowskiego. To właśnie ten wskaźnik w najwyższym stopniu wpływa na wysokość ceny przetargowej, co później przekłada się na odpłatność dla Mieszkańców. System gospodarowania odpadami z mocy ustawy musi się samofinansować. Gmina nie może do systemu dokładać, ani na nim zarabiać.

W poniższej tabeli pokazana jest ilość odpadów przypadająca średnio na 1 mieszkańca w kilku okolicznych gminach.

Gmina	Ilość odpadów wytwarzanych przez jednego mieszkańca	
	Na miesiąc	Na rok
Krasne	25,9 kg	310,6 kg
Trzebownisko	21,9 kg	262,7 kg
Tyczyn	16,9 kg	202,5 kg
Świlcza	17,4 kg	208,8 kg
Chmielnik	15,6 kg	187,7 kg
Lubenia	12,9 kg	154,8 kg
Boguchwała	15,3 kg	184,0 kg
Jeżowe	8,5 kg	102,0 kg

Powyższe ilości zostały obliczone na podstawie danych dostępnych w postępowaniach przetargowych w poszczególnych gminach.

Kolejna tabela przedstawia średnią cenę zagospodarowania 1 tony odpadów w oparciu o cenę przetargową i ilość ton do odebrania i zagospodarowania z terenu poszczególnych gmin.

Gmina	Średnia cena odbioru i zagospodarowania 1 tony odpadów [zł/tonę]
Krasne	1 136,88
Trzebownisko	1 061,76
Tyczyn	1 222,84
Świlcza	1 180,54
Chmielnik	1 289,14
Lubenia	1 219,92
Boguchwała	1 043,48
Jeżowe	985,44*

*przez 5 miesięcy w roku odpady „mokre” i bio w Gminie Jeżowe odbierane są raz w miesiącu.

Powyższa tabela pokazuje, że oferta, którą w przetargu w Gminie Krasne złożył Zakład Komunalny z Sokołowa Małopolskiego nie odbiega od ofert w innych gminach. Można nawet stwierdzić, że jest jedną z tańszych. Jak już wspomniano wyżej, odpłatność na Mieszkańca w Gminie Krasne wynika przede wszystkim z ilości odpadów wytwarzanych w naszej Gminie.

Analizując wszystkie dane w powyższych tabelach można powiedzieć, że ceny zagospodarowania 1 tony odpadów w poszczególnych gminach są do siebie zbliżone, a różnica w odpłatnościach dla Mieszkańców wynika w największym stopniu z ilości generowanych odpadów. Duże znaczenie dla średniej ceny zagospodarowania 1 tony odpadów ma procentowy rozkład w całkowitej ilości odpadów zawartości poszczególnych frakcji, inaczej mówiąc ile

procentowo w całkowitej ilości odpadów stanowią chociażby odpady zmieszane, gdyż to właśnie zagospodarowanie tych odpadów w ostatnim czasie podrożało najbardziej z uwagi na zmiany ustawowe, otwarcie rynku odpadów i ceny podyktowanej przez spalarnię w Rzeszowie.

Gmina Krasne widząc ten problem wspólnie z Zakładem Komunalnym z Sokołowa Małopolskiego podejmuje działania ażeby w sposób zgodny z prawem ograniczyć ilość odpadów.

Służyć ma temu między innymi zbieranie popiołów do osobnych pojemników (dostarczonych przez Gminę), tak aby nie trafiły one do odpadów zmieszanych. Podobne rozwiązania Gmina Krasne planuje w stosunku do odpadów biodegradowalnych.

Gmina nie może zarabiać na systemie gospodarowania odpadami, ani do niego dopłacać.

Zastępca Wójta Gminy Krasne
Marcin Brzyhc

Stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2020 r.

Na podstawie art. 6m ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 z późn. zm.) oraz podjętą Uchwałą Nr XVIII/136/2019 z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty na terenie Gminy Krasne, Urząd Gminy Krasne informuje, że począwszy od 1 stycznia 2020 r. zmieniają się stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Nowe stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi są następujące:

30,00 zł miesięcznie

od jednego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny.

Zgodnie z art. 6m ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zmiana stawek nie powoduje obowiązku złożenia nowej deklaracji. Każdy właściciel nieruchomości zamieszkałej, otrzyma zawiadomienie o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wyliczonej na

podstawie danych wskazanych w dotychczasowej deklaracji (iloczyn nowej stawki opłaty i liczby osób podanych w deklaracji zamieszkujących daną nieruchomość). Powyższe zawiadomienia zostaną doręczone przed pierwszym terminem płatności zmienionej opłaty i będą stanowić podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego.

W przypadku zmiany danych będących podstawą ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (np. zamieszkanie na nieruchomości mieszkańca lub jego wyprowadzenie się, narodziny dziecka, inne zdarzenia mające wpływ na wysokość zobowiązania z tytułu opłaty) właściciel nieruchomości jest obowiązany złożyć nową deklarację w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła zmiana.

Uchwalenie nowej stawki opłaty za odpady nie zmienia terminu i sposobu płatności tj. w kasie Urzędu Gminy Krasne lub na konto bankowe EBS nr:

**15 9176 1048 2001
0001 1400 0027**

w terminach:

- **I kwartał - do 15 kwietnia**
- **II kwartał - do 15 lipca**
- **III kwartał - do 15 października**
- **IV kwartał - do 15 grudnia**

Od 1 stycznia br. obowiązuje także **nowy formularz deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi** dostępny na stronie internetowej www.gminakrasne.pl oraz w siedzibie Urzędu Gminy Krasne, 36-007 Krasne 121, pok. nr 3.

M. Sojka

Informacja telefoniczna
nt. odbioru odpadów:
17 230 02 00
17 230 02 40

Informacja telefoniczna
nt. płatności za odpady komunalne:
17 230 02 37
lub osobiście w Urzędzie Gminy
Krasne, pok. nr 3 (parter)

UWAGA!

Zakład Komunalny z Sokołowa Małopolskiego informuje, że w dniu **30 kwietnia 2020 roku będzie odbiór odpadów zmieszanych i „bio” dla mieszkańców:**

- Strażowa
- Maławy (domy od 1 do 11 i 887 do 894)
- Krasne (domy od 962 do 1035)

W harmonogramach dostarczanych Państwu początkiem bieżącego roku brak jest tej daty z uwagi na błąd w druku. Aktualny harmonogram znajduje się na stronie internetowej Urzędu Gminy Krasne. Za utrudnienia serdecznie przepraszamy.

Komunikat dla przedsiębiorców

Wójt Gminy Krasne przypomina o **obowiązku właścicieli nieruchomości niezamieszkałych (dotyczy przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie gm. Krasne) do podpisywania umów na odbiór odpadów komunalnych** wytwarzanych w ramach prowadzonej działalności (nie dotyczy odpadów produkcyjnych, na które powinny być zawarte oddzielne umowy).

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2019 r. poz. 2010) prowadzący działalność gospodarczą, wykonując obowiązek pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonanych przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej*) – przez okazanie takich umów i dowodów uiszczenia opłat za te usługi. W związku z powyższym należy zgłosić się do jednego z podmiotów, który jest wyszczególniony w załączonym wykazie w celu podpisania stosownej umowy.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 10 ust. 2 w/w ustawy, kto nie wykonuje obowiązków wymienionych w art. 5 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach podlega karze grzywny.

Wójt Gminy Krasne Wilhelm Woźniak

* Wykaz dostępny jest na stronie BIP tut. Urzędu w zakładce: ochrona środowiska, gospodarka odpadami, wykaz podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Krasne.

Zasady prawidłowej segregacji odpadów „u źródła”

Przypominamy o zasadach prawidłowej segregacji odpadów na terenie gminy Krasne. Do pojemnika/worka: **żółtego – wrzucamy metale i tworzywa sztuczne**, **niebieskiego – papier**, **zielonego – szkło**, **brązowego – odpady ulegające biodegradacji**, **czarnego – odpady zmieszane**.

Rodzaj odpadu	NALEŻY WRZUCAĆ m.in.	NIE NALEŻY WRZUCAĆ m.in.
METALE I TWORZYWA SZTUCZNE	<ul style="list-style-type: none"> Odkręcone i zgniecione plastikowe butelki po napojach Plastikowe opakowanie po produktach spożywczych Opakowania wielomateriałowe (np. kartony po mleku i sokach) Opakowania po środkach czystości (np. proszkach do prania), kosmetykach (np. szamponach) Plastikowe torby, worki, reklamówki, inne folie Aluminiowe puszki po napojach i sokach Puszki po konserwach Folię aluminiową Metale kolorowe Kapsle, zakrętki od słoików 	<ul style="list-style-type: none"> Butelek i pojemników z zawartością Plastikowych zabawek Opakowań po lekach i zużytych artykułów medycznych Opakowań po olejach silnikowych Części samochodowych Zużytych baterii i akumulatorów Puszek i pojemników po farbach i lakierach Zużytego sprzętu elektronicznego i AGD
PAPIER	<ul style="list-style-type: none"> Opakowania z papieru, karton, tekturę (także falistą) Katalogi, ulotki, prospekty Gazety i czasopisma Papier szkolny i biurowy, zadrukowane kratki Zeszyty i książki Torby i worki papierowe 	<ul style="list-style-type: none"> Ręczników papierowych i zużytych chusteczek higienicznych Papieru zatłuszczonego lub mocno zabrudzonego Kartonów po mleku i napojach Papierowych worków po nawozach, cemencie i innych materiałach budowlanych, tapet Pieluch jednorazowych i innych materiałów higienicznych
SZKŁO	<ul style="list-style-type: none"> Butelki i słoiki po napojach i żywności (w tym butelki po napojach alkoholowych i olejach roślinnych) Szklane opakowania po kosmetykach (jeżeli są wykonane z trwale połączonych kilku surowców) 	<ul style="list-style-type: none"> Ceramiki, doniczek, porcelany, kryształów Szklą okularowego Szklą żaroodpornego Zniczy z zawartością wosku Żarówek i świetlówek, reflektorów Opakowań po lekach, rozpuszczalnikach, olejach silnikowych Luster Szyb okiennych i zbrojonych Monitorów i lamp telewizyjnych Termometrów i strzykawek
BIOODPADY	<ul style="list-style-type: none"> Trociny, kora drzew Liście, skoszona trawa, kwiaty Gałęzie drzew, krzewów – rozdrobnione Owoce, warzywa 	<ul style="list-style-type: none"> Kości zwierząt Mięsa i padliny zwierząt Oleju jadalnego Odchody zwierząt
ODPADY ZMIESZANE (MOKRE)	<ul style="list-style-type: none"> Pampersy, Zużyte gąbki Odzież, obuwie Zatłuszczony papier Kości zwierząt Mięso, ryby, resztki zwierzęce Odchody zwierząt Olej do smażenia Porcelana, fajans Stłuczone naczynia, szklanki, kieliszki Zużyte ręczniki papierowe i chusteczki Plastikowe zabawki 	<p>odpadów niebezpiecznych, do których zaliczają się zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki, zużyte świetlówki, odpady po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), a także zużyty sprzęt RTV i AGD (tzw. elektroodpady).</p>
<p>Do pojemnika z odpadami zmieszanymi należy wrzucać wszystko to, czego nie można odzyskać w procesie recyklingu, z wyłączeniem odpadów niebezpiecznych.</p>		

W przypadku wątpliwości do jakiego pojemnika/worka należy wrzucić odpady wytworzone w gospodarstwie domowym, szczegółowe informacje można znaleźć również pod adresem: <https://naszesmieci.mos.gov.pl/jak-segregowac>

Sporządziła: M. Drabik

Koronawirus – informacje dla seniorów

OGRANICZ PRZEBYWANIE W MIEJSCACH PUBLICZNYCH

Poproś bliskich o pomoc w codziennych czynnościach: zakupach, zaopatrzeniu w leki, załatwianiu spraw urzędowych.

CZĘSTO MYJ RĘCE

Używaj wody z mydłem lub dezynfekuj ręce płynami/żelami na bazie alkoholu.

UNIKAJ DOTYKANIA OCZU, NOSA I UST

Dotykając oczu, nosa lub ust zanieczyszczonymi rękami możesz przenieść wirusa.

REGULARNIE MYJ LUB DEZYNFEKUJ DOTYKANE POWIERZCHNIE

Biurka, lamy i stoły, klamki, włączniki światła, poręcze itp. przecieraj regularnie z użyciem wody i detergentu lub środka dezynfekcyjnego.

REGULARNIE DEZYNFEKUJ TELEFON I NIE UŻYWAJ GO PODCZAS POSIŁKÓW

Do dezynfekcji używaj np. wilgotnych chusteczek nasączonych środkiem dezynfekującym.

ZACHOWAJ BEZPIECZNĄ ODLEGŁOŚĆ OD ROZMÓWCY

Zachowaj co najmniej 1-1,5 m odległości od osoby, która kaszle, kicha lub ma gorączkę.

STOSUJ ZASADY OCHRONY PODCZAS KICHANIA I KASZLU

Podczas kaszlu i kichania zakrywaj usta i nos zgiętym łokciem lub chusteczką. Chusteczkę wyrzuć do kosza i umyj ręce.

ODŻYWIJ SIĘ ZDROWO I PAMIĘTAJ O NAWODNIENIU ORGANIZMU

Stosuj zrównoważoną dietę. Pamiętaj o codziennym jedzeniu minimum 5 porcji warzyw i owoców. Codziennie pij ok. 2 l płynów (najlepiej wodę).

KORZYSTAJ ZE SPRAWDZONYCH ŹRÓDEŁ WIEDZY O KORONAWIRUSIE

Posługuj się informacjami ze sprawdzonych źródeł, opartymi na dowodach naukowych. Znajdziesz je na stronach internetowych Ministerstwa Zdrowia (www.gov.pl/zdrowie) i Głównego Inspektoratu Sanitarnego (www.gis.gov.pl).

Palenie śmieci truje dzieci

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) rocznie aż 3 miliony osób umiera wskutek długotrwałego wdychania zanieczyszczonego powietrza. W Polsce, gdzie jakość powietrza – delikatnie mówiąc – nie zachwyca, szacuje się ok. 45 tys. zgonów z tej przyczyny. Smog wpływa negatywnie na każdy organizm żywy, lecz szczególnie narażone są dzieci, także te jeszcze nienarodzone.

Jest kilka powodów, które umieszczają dzieci w grupie zwiększonego ryzyka. U maluchów bariery ochronne (śluz, nabłonek) nie są jeszcze w pełni ukształtowane, a krótkie i wąskie drogi oddechowe sprzyjają podrażnieniom. Zwykle ciężko zachęcić pociechę, by zamiast ustami, oddychała noskiem – wówczas wdychane powietrze zostaje choć trochę przefiltrowane. Nie bez znaczenia jest fakt, że dziecko bierze oddech kilkukrotnie częściej niż dorosły, co w znaczny sposób zwiększa ilość przyjmowanych trucizn. Ponadto duża część zanieczyszczeń zalega przy gruncie, a więc na poziomie bliższym dzieciom. W efekcie przybywanie dziecka w atmosferze smogu przez jeden dzień równa się wypaleniu przez niego 4 papierosów!

Lekarze wyraźnie wskazują na smog jako główny czynnik zachorowań na choroby układu oddechowego u dzieci. Kłopoty z oddychaniem natomiast obciążają serce i zaburzają poprawne funkcjonowanie układów nerwowego i odpornościowego. W jeszcze trudniejszej sytuacji są te maluchy, które już chorują przewlekłe na astmę czy alergię – smog dodatkowo pogarsza ich stan zdrowia.

Z badań przeprowadzonych przez naukowców wynika, że równie zagrożone na negatywne działanie pyłów zawieszonych

nych w powietrzu są także dzieci w łonie matki. Za jej pośrednictwem smog przenika przez łożysko do płodu, powodując jego uszkodzenia. U dzieci, których matki były narażone na kontakt z zanieczyszczonym powietrzem, obserwuje się niższą masę urodzeniową, mniejszą długość ciała i obwód głowy. W późniejszych latach taki maluch będzie dużo bardziej podatny na infekcje, a w najgorszym przypadku zdeponowane w organizmie trucizny dadzą o sobie znać w postaci choroby nowotworowej.

Jak zatem chronić swoje pociechy? Najlepszym wyjściem byłoby przeprowadzka w nieskażone tereny. Rozwiązanie nierealne, tym bardziej, że w Polsce pooddychać bez smogu można jedynie w okolicach Słupska. Trzeba więc przystosować się do panujących warunków i próbować chronić dziecko najprostszymi sposobami. Przede wszystkim, o ile to możliwe, należy powstrzymać się

od wychodzenia na zewnątrz w sytuacji wysokiego stężenia zanieczyszczeń – istnieją nawet mobilne aplikacje ostrzegające przed powietrzem złej jakości. Jeżeli okna domu wychodzą na ulicę, staraj się trzymać je zamknięte, szczególnie w godzinach szczytu. Zachęcaj dziecko do oddychania przez nos, stanowiący naturalny filtr organizmu i podawaj mu dużo napojów. Pomóc może też zmiana diety na bogatą w witaminy A, C, E oraz selen. Nawet krótki odpoczynek od smogu działa zbawiennie, więc zabieraj dziecko poza miasto tak często, jak się da!

Ogólnopolski portal kominiarski KOMINIARZ.PL, w trosce o jakość wdychanego przez dzieci powietrza, organizuje akcję „KOCHASZ DZIECI, NIE PAL ŚMIECI”. Aby dołączyć, odwiedź nasz oficjalny profil na Facebooku i udostępni post. Niech o szkodliwości palenia śmieci dowiedzą się wszyscy!

Źródło: www.kominiarz.pl

Nowy samochód OSP Strażów

Ochotnicza Straż Pożarna w Strażowie w dniu 10 stycznia 2020 wzbogaciła się o nowy wóz bojowy na podwoziu marki Volvo. W tym dniu odbył się oficjalny przyjazd oraz pokaz samochodu. Średni wóz bojowy, który otrzymali strażacy z OSP Strażów, to pojazd marki VOLVO FL280 4X4, wykonany przez Przedsiębiorstwo Specjalistyczne "Bocar" Sp. z o.o. z Korwinowa. Samochód wyposażony jest w sprzęt niezbędny do ratowania życia i mienia ludzkiego podczas pożarów, wypadków oraz miejscowych zagrożeń.

Samochód został zakupiony za kwotę 765 290 zł, z czego 325 000 zł stanowiły środki z budżetu Gminy Krasne. Pozostałe środki finansowe pozyskano z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz środków własnych.

Tekst i fot. M. Chmiel

Co za nami, co przed nami

Rok 2019 był czasem wyjątkowej pracy członkiń Stowarzyszenia Kobiet Krasne. Dzięki dużemu zaangażowaniu udało się zrealizować wiele ciekawych inicjatyw, na wykonanie których pozyskano środki m.in. z LGD Eurogalicja, ROPS Rzeszów, a także z budżetu Gminy Krasne. Dzięki grantowi, jaki Stowarzyszenie otrzymało z LGD Eurogalicja, zrealizowany został projekt pn. „Z ekologią za pan brat”. Wykonanych zostało 6 zadań. Jako pierwsze, w marcu odbyły się warsztaty wytwarzania naturalnych kosmetyków i detergentów, które poprowadziła zielarka Krystyna Judka. Kolejnym zrealizowanym zadaniem był cykl konferencji dla Seniorów pn. „Razem chronimy przyrodę”. Spotkania odbywały się w kwietniu w Krasnem, Medyni Łańcuckiej i Głogowie Małopolskim, a poprowadził je Andrzej Chwajot pszczelarz i ogrodnik. Ponadto w ramach projektu odbył się ekologiczny piknik rodzinny przy ZSP w Krasnem, podczas którego rozdano nagrody dla zwycięzców konkursu „Moja ekologiczna miejscowość”. Wszystkie nagrodzone filmiki można nadal obejrzeć na profilu Stowarzyszenia Kobiet Krasne na FB. Podczas czerwcowego pikniku rodzinnego Panie ze Stowarzyszenia rozdawały sadzonki roślin, w zamian za przyniesione baterie i nakrętki. Ostatnim

wydarzeniem realizowanym w ramach projektu był Ekologiczny Piknik w Zielną, który został połączony z charytatywną zbiórką prowadzoną na leczenie i rehabilitację mieszkańca naszej miejscowości.

Kolejny duży projekt, który udało się zrealizować nosił nazwę „Rodzina ma moc”. Grant na jego realizację pozyskano z ROPS w Rzeszowie. W projekcie brali udział mieszkańcy trzech powiatów, dlatego też nie wszystkie inicjatywy realizowane były w Krasnem. Zorganizowany został konkurs literacki dla młodzieży, który odbył się w ODK Karton w Rzeszowie. Ponadto dzieci i młodzież wzięli udział w dwóch wycieczkach, jedna do Skansenu w Sanoku, druga nad Solinę. Kolejnym wydarzeniem był piknik rodzinny, który odbył się w lipcu w Krasnem. Dodatkowo odbył się również turniej piłki nożnej, dla dzieci młodzieży i dorosłych. Ostatnim zadaniem realizowanym w ramach projektu była grudniowa zabawa mikołajkowa dla dzieci w Krasnem. Każdy z uczestników otrzymał prezent od Mikołaja.

Kolejnym projektem realizowanym przez Stowarzyszenie, było zadanie pn. „Powróćmy jak za dawnych lat – Dzień Seniora 2019”, który został dofinansowany z budżetu Gminy Krasne. We wrześniu Seniorzy uczestni-

czyli w wycieczce do Skansenu w Sanoku. Zwiedzanie zostało połączone z warsztatami, a następnie byli uczestnikami rejsu po zalewie solińskim. W ramach tego zadania odbyło się również spotkanie integracyjne dla Seniorów, połączone z prelekcją Inspektora PIH w Rzeszowie o tym, jak nie dać się oszukać, a następnie wszyscy z zainteresowaniem obejrzeli występ kabaretu „Big Baby” z Palikówki.

W grudniu Stowarzyszenie przeprowadziło warsztaty dla przedszkolaków i uczniów ZSP w Krasnem, na których dzieci piekły i dekorowały świąteczne pierniki. Oprócz realizowanych projektów Panie reprezentowały miejscowość i Gminę podczas dni otwartych oddziału ARI MR w Rzeszowie, dni otwartych Funduszy Europejskich w Stalowej Woli, I Podkarpackiego Forum Kobiet Wiejskich, który odbył się na UR w Rzeszowie. Wystąpiły również w reportażu, który realizowała TVP1, a dotyczył on działalności Kobiet na obszarach wiejskich.

Rok 2020 to ważny dla nas czas. Przede wszystkim jest to rok Jubileuszu 10-lecia działalności naszego Stowarzyszenia. Będzie to też rok ważnych inicjatyw, do realizacji których mamy nadzieję zaangażować mieszkańców miejscowości i gminy. W tym roku planujemy wydać album „Krasne w Starej Fotografii”. Wniosek na ten cel został złożony do LGD Eurogalicja i pozytywnie przeszedł etap oceny formalnej. Dlatego też wszystkich, którzy chcieliby w razem podzielić się z nami zbiorami swoich starych zdjęć prosimy o kontakt tel. pod nr. 691 292 005 lub przez profil Stowarzyszenia Kobiet Krasne na FB. Umówimy się na spotkanie, zrobimy scany zdjęcia i od razu oryginały oddamy właścicielowi. Mamy nadzieję na duży odzew wśród mieszkańców, ponieważ pozwoli to na powstanie wspaniałej publikacji, obrazującej historię naszej miejscowości i jej mieszkańców na przestrzeni wieków.

Dziękujemy że jesteście z nami, zapraszamy do współpracy i mówimy do zobaczenia!

K. Pocheć

Karol Skuba Piłkarzem Roku!

W Urzędzie Gminy Krasne odbyło się spotkanie z Karolem Skubą – zdobywcą Piłkarskiego Lauru Podokręgu Rzeszów w kategorii Piłkarz Roku 2019!

Najlepszy piłkarz, wychowanek i zawodnik Crasnovii Krasne, odebrał od Wójta Gminy Krasne gratulacje oraz życzenia dalszych sukcesów sportowych. Uroczysta gala - Piłkarskie Laury Podokręgu Rzeszów - odbyła się 17 stycznia br. Kapituła plebiscytu wybra-

ła także: Trenera Roku - Jacka Sowę (Głogovia Głogów Młp.), Drużynę Roku - Głogovię Głogów Młp., Trenera Wychowawcę Młodzieży - Krzysztofa Husa (Stal Rzeszów), Sponsora Roku: - Watkiem Rzeszów, Odkrycie Roku - Szymona Wajdę (Sawa Sonina), Sędzię Roku - Mateusza Warzochę (Grupa Szkoleniowa Rzeszów) oraz Działacza Roku - Tadeusza Śwignonia (Korona Rzeszów).

G. Giedlarowicz

Problem samookaleczania nastolatków

Samookaleczanie jest zachowaniem coraz częściej występującym u nastolatków. W ostatnim czasie problem samouszkodzeń dotyczy młodzieży, u których pozornie wszystko jest w porządku. Są to osoby bardzo ambitne, z dobrymi wynikami w szkole, odnoszące sukcesy. Mają kochających rodziców i dobrych znajomych. Okazuje się jednak, że taka młoda osoba cierpi emocjonalnie oraz nie radzi sobie ze stresem. Samookaleczanie w środowisku młodego człowieka zazwyczaj budzi mieszane uczucia od lęku, strachu, poprzez współczucie, kończąc na odrazie a nawet złości. Najczęściej także pojawia się niezrozumienie takiego zachowania i pytanie „co teraz zrobić?”

CZYM JEST SAMOOKALECZANIE

Samookaleczenie jest to zachowanie, w którym osoba zmierza do wyrządzenia sobie natychmiastowej szkody na ciele bez zamiaru samobójstwa. Samookaleczenia mogą mieć różną formę. To nie tylko rany zadane ostrym narzędziem np. nożem czy żyłką. Może pojawić się także m.in. przypalanie się, podduszenie, wyrywanie sobie włosów, uderzanie np. głową o ścianę czy pięścią siebie. Samouszkodzenia przeważnie służą złagodzeniu bolesnych i ciężkich uczuć takich jak lęk, poczucie winy, złość, wstyd, bezsilność, smutek, czy frustracja. Jest to też forma radzenia sobie ze stresem. W większości młodzież samookalecza się w samotności. Stara się ukrywać ślady np. poprzez noszenie bluzek z długim rękawem, czy unikanie ćwiczenia na lekcjach wychowania fizycznego. Są też osoby, które

nie ukrywają swoich ran. Dla nich samouszkodzenie to nie tylko poszukiwanie uwagi, ale komunikacja swojego problemu.

SKUTKI SAMOOKALECZANIA

Młodzież, w momencie samookaleczania, nie zdaje sobie sprawy, jakie to niesie konsekwencje. Liczy się przede wszystkim doświadczenie szybkiej ulgi, które jest spowodowane produkcją przez organizm endorfin, co poprawia samopoczucie. Pierwszym skutkiem okaleczenia się jest zwiększone ryzyko uzależnienia się od takiego sposobu radzenia sobie z trudnościami. Zagrożeniem są też rany, blizny, a nawet zakażenia czy zakrzepica żył. Narastają też problemy emocjonalne, gdyż zwiększa się ryzyko pojawienia się poczucia bezsilności, braku kontroli, myśli samobójczych czy podjęcia samej próby samobójstwa. Samookaleczenie wpływa też na funkcjonowanie społeczne nastolatka. Młody człowiek starający się ukryć rany może unikać spotkań z rówieśnikami. Zachowania te mogą spotkać się również z brakiem zrozumienia i akceptacji ze strony środowiska, co będzie prowadziło do odrzucenia.

UTRWALANIE ZACHOWAŃ OKALECZANIA SIĘ

Najbardziej narażeni na utrwalenie się samookaleczenia jako sposobu radzenia sobie z problemami są nastolatki, którzy doświadczają mało wsparcia ze strony rodziny i rówieśników, mają kłopoty z akceptacją

siebie oraz nie mają innych skutecznych sposobów radzenia z trudnościami. Negatywny wpływ może mieć również atmosfera w rodzinie, a mianowicie ignorowanie, wyśmiewanie lub potępienie emocjonalnych przeżyć. Zagrożone są także młode osoby, które mają problemy z regulowaniem emocji, impulsywnością, co przejawia się głównie poprzez wdawanie się w bójki, sięganie po alkohol czy zażywanie narkotyków.

JAK POMÓC?

Dziecko, które się okalecza, często nie chce poruszać tego tematu, szczególnie z rodzicami. Brak chęci rozmowy może powodować u rodzica poczucie bezsilności i bezradności. Podejmując rozmowę trzeba okazać dziecku zrozumienie, cierpliwość oraz zaznaczyć, że zależy nam na nim, jego szczęściu oraz że przede wszystkim chcemy mu pomóc. Każde poważniejsze samouszkodzenie powinno zostać skonsultowane z lekarzem, gdyż może dojść do powikłań lub nawet śmierci chociażby na skutek wykrwawienia. Dla naszego dziecka możemy szukać pomocy w placówkach udzielających profesjonalnego wsparcia. Trzeba jednocześnie pamiętać, że nawet z pomocą specjalisty rozwiązanie problemu może potrwać, gdyż zawsze jest to sprawa złożona, która wymaga czasu.

Bezpłatną pomoc świadczą m.in. państwowe Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne oraz Poradnie Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży. Pomoc psychologa, pedagoga jak i innych specjalistów dla mieszkańców powiatu Rzeszowskiego można uzyskać w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Górnym, ul. Rzeszowska 5, pawilon 7, tel. 518-736-839.

J. Kiszka
psycholog Ośrodka Interwencji
Kryzysowej w Górnym

20 grudnia ubiegłego roku miała miejsce premiera przedstawienia pt. „Starodawna Wigilia” w wykonaniu seniorów i pracowników Dziennego Domu Pomocy w Krasnem. Przygotowali Oni piękny pokaz starodawnej wieczery wigilijnej opartej na swoich własnych wspomnieniach i przekazach. Przybyli goście, na czele z przedstawicielami Urzędu Gminy, mogli przenieść się w czasie i być świadkami prawdziwej, starodawnej wigilii z jej obrzędami i wierzeniami.

Przygotowując przedstawienie opiekunowie Dziennego Domu Pomocy w Krasnem łączą przyjemne z pożytecznym. Seniorzy utrwalając teksty ćwiczą pamięć oraz chętniej angażują się w prace manualne wykonując scenografię, dekoracje i ozdoby. Przygotowaniom towarzyszą wielkie emocje. Jest to także dobra zabawa, podczas której odkrywają talenty aktorskie.

Dla zaproszonych gości został przygoto-

Starodawna Wigilia

wany poczęstunek, a wspólne kolędowanie stało się okazją do rozmów i wspomnień. Towarzyszyła temu życzliwość, wzruszenie, zrozumienie i radość. To przedświąteczne spotkanie uczy nie tylko tradycji wspólnego kolędowania, ale również szacunku do ludzi

starszych, chorych i samotnych oraz dzielenia się radością z innymi.

Pracownicy Dziennego Domu
Pomocy w Krasnem
Fot. K. Bysiewicz

Tymczasem w Przedszkolu w Krasnem

Zimowe miesiące w przedszkolu w Krasnem upływają bardzo szybko, zwłaszcza wtedy, kiedy dużo się u nas dzieje. Wzięliśmy udział w wielu akcjach charytatywnych, zbierając zabawki, ubrania, kosmetyki dla dzieci w hospicjum. Misie, książki, gry i zabawki dla fundacji Mam Marzenie. Zgromadziliśmy sporą ilość rzeczy używanych w ramach akcji: Zamieniamy ubrania w wodę, czyli przyczyniliśmy się do budowy studni w Czadzie. Serdecznie dziękujemy wszystkim ofiarodawcom. Pamiętajmy o tym, że nasze dzieci uczą się poprzez naśladowanie.

Przed świętami robiliśmy ozdoby świą-

teczne i pierniczki. W tym słodkim zadaniu pomagali nam zaproszeni goście i rodzice. Bardzo cieszymy się, że po raz trzeci, organizowaliśmy Gminny Konkurs Kolęd i Pastorałek, do którego przystąpiło 20 dzieci z przedszkoli: w Malawie, Strażowie, Palikówce i z Krasnego. Wy różniono następujące dzieci: wśród 3-4 latków Antoninę Kulupę (ZSP w Krasnem, natomiast spośród dzieci starszych: Nikodema Szydełko (GP w Strażowie), Julię Kołacz (ZS w Malawie), Oliwię Magierską (ZSP w Krasnem), Oliwię Łukaszeuską (GP w Palikówce) oraz Ninę Nycz (GP w Strażowie). Gratulujemy.

Po ferii świętowaliśmy Dzień Babci i Dziadka. Nie zapomnieliśmy też, przy tej okazji o naszych Seniorach z Dziennego Domu Opieki w Krasnem. Odwiedziły ich najstarsze dzieci. Wszystkim Babciom i Dziadkom składamy serdeczne podziękowania za to, że jesteście obecni w życiu naszych przedszkolaków. Z serca dziękujemy!

A. Świerczek

Fot. Archiwum GP Krasne

„Mały Miś w świecie wielkiej literatury” jest ogólnopolskim projektem propagującym czytelnictwo wśród najmłodszych pod patronatem czasopisma „Bliżej Przedszkola” oraz Wydawnictwa MAC Edukacja. Jego autorką jest Pani Aneta Konefał – dyrektor Przedszkola Publicznego nr 1 w Kolbuszowej.

Przedszkolaki z Malawy wraz z wychowawczyniami już drugi raz przystąpiły do realizacji projektu. Jego głównym celem jest rozwijanie czytelnictwa, uświadomienie dorosłym roli czytania w życiu dziecka oraz wyrabianie właściwych nawyków czytelniczych. W grupach wybierana jest maskotka misia, który wprowadza dzieci w świat literatury. Miś odbywa czytelniczą podróż po domach przedszkolaków, aby posłuchać czytanej bajki, następnie dzieci wykonują ilustrację do wysłuchanego opowiadania. Dzięki projektowi Rodzice włączają się w życie przedszkola – przechodzą do grup przeczytać bajkę. W ramach akcji, dzieci odwiedziła także Pani Danut Srok – konsultantka oświatowego wydawnictwa MAC. W roku szkolnym 2019/2020 projekt podzielony jest na 7 modułów: Czytające przedszkolaki, Misioy wolontariat, Dzień pluszowego mi-

Mały Miś w Przedszkolu w Malawie

sia, Mały Miś i prawa dziecka, Bezpieczni z Małym Misiem, Zmisiowany dzień matematyki oraz Mali przedsiębiorcy.

Wiedząc jak ważne jest czytanie dzieciom uczestniczymy także w ogólnopolskiej kampanii „Cała Polska czyta dzieciom” a także kilka razy w roku organizujemy spotkania czytelnicze z Panią Alicją Rączką z Biblioteki Publicznej w Malawie. Dodatkowo raz w roku w przedszkolu odbywa się tydzień czytelnictwa.

Pamiętajmy o tym, że wystarczy codziennie 20 minut głośnego czytania, aby rozwinąć dziecko emocjonalnie, umysłowo i moralnie. Dzięki poznawaniu nowych bohaterów i ich przygód rozwija się dziecięca wyobraźnia i ciekawość świata. Czytanie jest najlepszą rzeczą, jaką możemy zrobić dla szczęścia naszych dzieci, a wymaga od nas jedynie poświęcenia dzieciom kilku chwil w ciągu dnia.

M. Kruczek

Fot.. Achiwum GP Malawa

„Babcia, Dziadek” to słowa, które każdemu dziecku kojarzą się z ciepłem, miłością i tym wszystkim, co dobre. Dlatego też 01.02.2020 r. przedszkolaki z Gminnego Przedszkola w Palikówce zaprosiły swoich ukochanych dziadków do Domu Kultury w Palikówce, gdzie przedstawiły program artystyczny. Oprócz montażu słowno-muzycznego, szanowni goście mogli obejrzeć także pokazy taneczne w wykonaniu swoich wnuków. Niezwykli goście ze wzruszeniem odbierali czułe słowa, kierowane pod ich adresem.

Po występach dzięki wodzirejom rozpoczęła się wspólna zabawa na parkiecie. Tańcom i harcom nie było końca. Wszyscy świetnie się bawili. Gości zaproszono również na słodki poczęstunek. Szczęśliwe twarze babć i dziadków po raz kolejny pokazały, jak ważne są takie

Dzień Babci i Dziadka w Palikówce

spotkania i chwile spędzone wspólnie z wnukami.

Kochanym Babciom i drogim Dziadkom jeszcze raz życzymy samych pięk-

nych chwil w życiu i tego, aby mogli być zawsze dumni ze swoich wnuków.

A. Staniszevska

Fot. Archiwum GP Palikowka

Dzień Babci i Dziadka w Strażowie

W Gminnym Przedszkolu w Strażowie bardzo uroczysto obchodziliśmy tego roku Święto Babci i Dziadka. Przedszkolaki ze wszystkich grup wiekowych zaprezentowały swój program artystyczny, w którym wyrażały słowami wierszy i piosenek swoją miłość i szacunek dla babć i dziadków. Prezentowały również wspaniałe tańce oraz Jasełka, a na koniec obdarowały wszystkich upominkami. Były to gipsowe serduszka i kolorowe mydełka przygotowane wcześniej z pomocą wychowawczyń. Szczęśliwe twarze babć i dziadków pokazywały jak ważne są takie uroczystości i jakie ogromne znaczenie ma czas spędzony z wnukami.

Kochanym Babciom i Szanownym Dziadkom życzymy aby zawsze towarzyszyło im zdrowie, pogoda ducha i szacunek rodziny!

E. Nowak

Fot. N. Strażewska

5 BND

5 BND to grupa muzycznie utalentowanych uczniów klasy II ze Szkoły Podstawowej w Strażowie. Adam, Benjamin, Eryk, Kacper i Szymon tworzą zespół wokalny – instrumentalny. Swoimi występami uświetniają uroczystości szkolne m.in.: Święto Edukacji Narodowej, Wieczór Pieśni Patriotycznych i lokalne oraz reprezentują szkołę na konkursach. Szlifują swoje talenty pod okiem wychowawczynie Renaty Mosior. 11 listopada 2019 roku grupa wystąpiła w Kościele Parafialnym w Strażowie, gdzie obchodzono gminne uroczystości Święta Odzyskania Niepodległości. Natomiast w dniu 31 stycznia 2020 r. chłopcy uczestniczyli w Międzygminnym Konkursie Kolęd i Pastorałek w Krasnem.

R. Mosior

Fot. Archiwum SP Strażów

Tradycyjnie już od wielu lat w okresie ferii zimowych w Szkole Podstawowej w Strażowie, przy współudziale Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasnem, zostało zorganizowane tygodniowe zimowisko dochodzące. W tym roku z tej formy zimowego wypoczynku skorzystało 50 uczniów z klas I-V.

„Chcesz żyć zdrowo? Odżywiaj się kolorowo!” – to hasło przewodnie tegorocznego zimowiska w Szkole Podstawowej w Strażowie. A na brak atrakcji jego uczestnicy nie mogli narzekać. Były pogadanki, prelekcje i prezentacje na temat zdrowego żywienia. Nie tylko dyskutowaliśmy, ale sami również je wykonywaliśmy. Ale przecież nie samym jedzeniem człowiek żyje. Nie mogło więc zabraknąć i innych zajęć. Były więc wrotki, a na nich liczne karkołomne i akrobatyczne wywrotki. Było kino, nauka pływania na basenie, no i po raz pierwszy kule Bumper Ball, w których grano w piłkę nożną i robiono różne

Nie było czasu na nudę

go rodzaju przewroty. W myśl zasady „dla każdego coś miłego” każdy więc mógł znaleźć dla siebie coś interesującego. Najważniejsze jednak była wspólna zabawa i integracja środowiska szkolnego. A, że te udały się znakomicie, niech świadczy

fakt, że wielu z tegorocznych uczestników ferii w szkole już zapisała się na następne zimowisko, na które trzeba będzie czekać niestety cały rok.

Tekst i fot. M. Tronina

Szkoła przyszłości w Palikówce

W pierwszym semestrze roku szkolnego 2019/2020 Szkoła Podstawowa w Palikówce kontynuuje zajęcia w ramach projektu „Szkoła przyszłości. Nowoczesne szkoły wiejskie na terenie rzeszowskiego obszaru metropolitalnego” realizowanego przez Gminę Krasne, współfinansowanego przez Unię Europejską realizowanego w okresie od 1 września 2018 r. do 30 czerwca 2020 r. Jego głównym celem jest wzrost efektywności i atrakcyjności kształcenia oraz unowocześnienie procesu kształcenia, a także wzrost kompetencji uczniów i nauczycieli. Prowadzone są zajęcia dodatkowe dla 70 uczniów. Przy projekcie pracuje 10 nauczycielek przedmiotów: edukacji wczesnoszkolnej, matematyki, przyrody i biologii, geografii, chemii, informatyki, języka angielskiego i niemieckiego. W grudniu 2019 r. szkoła

została doposażona w materiały dydaktyczne w postaci książeczek, lamigłówek, gier planszowych, kart, quizów.

W roku szkolnym 2019/2020 do udziału w zajęciach zakwalifikowanych jest 70 uczniów klas I-VIII, podzielonych na 22 grupy. Dla każdej grupy przewidzianych jest 28 godzin lekcyjnych w ciągu całego roku szkolnego. Uczniowie klas I-III biorą udział w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych z matematyki, zajęciach rozwijających z matematyki oraz zajęciach rozwijających komputerowych z elementami matematyki.

Z uczniów klasy I utworzono dwie grupy, a z uczniów klas II i III po trzy grupy. Uczniowie klas IV-VIII są podzieleni na pozostałych 14 grup. Biorą udział w za-

jęciach: rozwijających lub dydaktyczno-wyrównawczych z matematyki i języka angielskiego oraz rozwijających z przyrody, biologii, geografii, chemii, języka niemieckiego, informatyki i robotyki. 32 uczniów bierze udział w dwóch rodzajach różnych zajęć.

Wszyscy uczestnicy projektu, zarówno ci mali, jak i najwięksi, bardzo chętnie biorą udział w zajęciach. W mniejszych grupach, w przyjemnej atmosferze, z łatwością przyswajają wiedzę. Czasami wcielają się w Pitagorasów i Kolumbów, czasami podróżują po Wielkiej Brytanii i USA, a czasem niczym Harry Potter uczą się alchemii i czarów. Do tej pory wspominamy skaczące bańki mydlane! Starsi uczniowie to urodzeni programiści i informatycy, a obsługa robotów LEGO nie jest dla nich niczym trudnym. Pozostały nam jeszcze 4 miesiące do zakończenia projektu, a więc jeszcze sporo przed nami.

Tekst i fot. E. Gotkowska

Od początku roku szkolnego 2019/2020 w Zespole Szkół w Malawie realizowany był projekt pt. „Międzynarodowe impresje językowo-muzyczne”. Współfinansowano go ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) w IV Osi Priorytetowej Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.2. Programy mobilności ponadnarodowej. Po okresie przygotowania do mobilności, 20 uczniów klas VI wraz z 4 opiekunami, wyjechało do szkoły Colegio Virgen del Carmen w miejscowości

Międzynarodowe impresje językowo-muzyczne

Torrevieja (Hiszpania), gdzie przez 5 dni współpracowali z rówieśnikami. Wspólnie uczyli się tańczyć krakowiaka, śpiewali i wykonali układ choreograficzny do piosenki pt. „Sofia”, do której nakręcono został

międzynarodowy wideoklip. Podopieczni poznawali język, tradycje, kuchnię i kulturę tego kraju, zwiedzili również Alicante oraz Cartagenę.

Tekst i fot. J. Stachura, B. Chwistek

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Londyn - nasza wielka przygoda

Późną jesienią 2019 uczniowie szkoły w Krasnem wybrali się na wycieczkę do Londynu. Organizatorami wyjazdu były nauczycielki języka angielskiego, pani Aleksandra Kołtoń i pani Katarzyna Ptak. Dla wielu była to pierwsza podróż zagraniczna i pierwszy lot samolotem ! A oto kilka impresji z niezapomnianej wycieczki

słowa uczniów:

Chcielibyśmy zaprosić Was do wyjątkowego miejsca, na pięknej wyspie; na wycieczkę szkolną do Londynu. Stolica Wielkiej Brytanii jest miastem o wielu obliczach, pełnym miejsc nietuzinkowych, ale również atrakcji, które co najmniej raz w życiu każdy powinien zobaczyć. Soho,

London Eye, Trafalgar Square – my, uczniowie ZSP w Krasnem, już tam byliśmy! Wiemy, że warto ;)

Możliwość ćwiczenia języka angielskiego w naturalnym środowisku – wspaniałe doświadczenie. Momenty obcowania ze sztuką w Galerii Narodowej oraz zupełnie inny, rozrywkowy Londyn: Leicester Square, China Town, Piccadilly Circus oraz romantyczny rejs po Tamizie.

Dzień muzealny także nie oznacza nudy. Na początek największe w kraju i najstarsze British Museum. Czerwony piętrowy autobus, który zawiózł nas do Muzeum Historii Naturalnej oraz słynnego Muzeum Madame Tussauds z woskowymi figurami największych gwiazd kina i sportu.

Londyn nas zachwycił ! To z pewnością nie jest nasz ostatni pobyt w tym pięknym mieście !

A.Kołtoń, K. Ptak
Fot. A.Kołtoń

Szkoła Przyszłości w Krasnem

Od 2019 roku szkoła jest beneficjentem projektu z funduszy unijnych „Szkoła przyszłości. Nowoczesne szkoły wiejskie na terenie rzeszowskiego obszaru metropolitalnego”. Placówka została wyposażona w sprzęt komputerowy oraz nowoczesne pomoce dydaktyczne do pracowni przedmiotowych. W obecnym roku szkolnym, dzięki zakupionym indywidualnie dla uczniów materiałom edukacyjnym, zajęcia stały się szczególnie ciekawe. Uczniowie rozwijają swoje zainteresowania, chętnie biorą udział w różnorodnych kółkach, których w naszej szkole jest aż dziewięćdziesiąt!

Atrakcyjne karty pracy, ciekawe gry edukacyjne, układanki typu memory i gry planszowe ułatwiają uczniom przyswajanie wiedzy. Stosowane metody aktywi-

zujące sprzyjają rozwijaniu kompetencji kluczowych.

J. Dziedzińska
Fot. krasne.edu.pl

Koncert charytatywny

Wolontariat, ten wspaniały fenomen naszych czasów, powinien być żywy pośród was - te słowa Jan Paweł II przed laty skierował do młodzieży.

Nasza szkoła prowadzi wiele akcji w ramach wolontariatu i zawsze możemy liczyć na zaangażowanie uczniów, z których jesteśmy dumni. Również 6 lutego 2020 roku wychowankowie Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Krasnem po raz kolejny zaangażowali się w coroczny koncert charytatywny, z którego dochód (3 117,17zł) w całości został przeznaczony na leczenie młodego mieszkańca naszej miejscowości, Mateusza Rejowskiego. Uczniowie zaśpiewali popularne piosenki i zaprezentowali ciekawe układy choreograficzne. Ponadto sprzedawali cegiełki oraz upieczone w domach świeże i smaczne ciasta. Należy podkreślić, że ponownie nie zawiodła publiczność, a w sali gimnastycznej szkoły panował wyjątkowy, serdeczny nastrój.

Cieszymy się, że mogliśmy dołożyć kroplę w morzu potrzeb na leczenie wyjątkowego młodego człowieka.

J. Ciupak, M. Fila
Fot. krasne.edu.pl

Zajęcia biblioteczne

Na przekór szaroburej aurze za oknami w naszych bibliotekach jest energetycznie i klimatycznie. Wraz z dziećmi ze Świetlicy Środowiskowej inaugurowaliśmy w bibliotece w Palikówce najstarszy dzień w roku - Dzień Czekolady. Radości i łasuchowania nie było końca. Kolejnym etapem naszych zajęć był konkurs „Rusz Głową”, gdzie uczestnicy rozwiązywali krzyżówki, łamigłówki, quizy, wykreślanki itd. Zwycięzcy otrzymali nagrody. Gratulujemy.

Dzień Pizzy również upłynął pod znakiem łasuchowania. Kolejno w książkach kulinarnych, ze zbioru bibliotecznego szukaliśmy najdziwniejszych, egzotycznych przepisów kulinarnych. Poznawaliśmy tajniki kuchni włoskiej oraz śródziemnomorskiej.

W ramach projektu „Edukacja globalna dla najmłodszych”, w bibliotekach publicznych w Strażowie i Palikówce, zostały przeprowadzone zajęcia z udziałem uczniów klas 1-4 szkoły podstawowej. Dzieci z uwagą wysłuchały opowiadania Anny Onichimowskiej „Po drugiej stronie gór”. Na koncentrację i uwagę dzieci wpłynęła metoda inscenizacji, teatryk

W ramach projektu „Edukacja globalna dla najmłodszych”, w bibliotekach publicznych w Strażowie i Palikówce, zostały przeprowadzone zajęcia z udziałem uczniów klas 1-4 szkoły podstawowej. Dzieci z uwagą wysłuchały opowiadania Anny Onichimowskiej „Po drugiej stronie gór”. Na koncentrację i uwagę dzieci wpłynęła metoda inscenizacji, teatryk

Kamishibai oraz waga problematyki zawartej w opowiadaniu. Dzieci dowiedziały się, jakim skarbem i przywilejem jest woda, jak trudno o nią w niektórych rejonach naszego globu (Afryka, Azja). Woda to skarb, musimy nim oszczędnie gospodarować, z myślą o kolejnych pokoleniach.

W przedszkolach w Strażowie i w Palikówce również odbył się cykl spotkań pt. „W krainie Baśni”. Nieodzowna jest tu metoda teatryku Kamishibai, dzięki której dzieci łatwiej się koncentrują i skupiają uwagę. Wspólnie inscenizowaliśmy bajki „O rybaku i złotej rybce”, „Królowa Śniegu”, oraz „Brzydkie Kaczątko”.

Kontakt z literaturą rozbudza w dzieciach ciekawość świata, wrażliwość, szacunek do człowieka i przyrody, wspiera ich wszechstronny rozwój jest jedną z najskuteczniejszych metod wychowawczych.

Tekst i fot. A. Furman

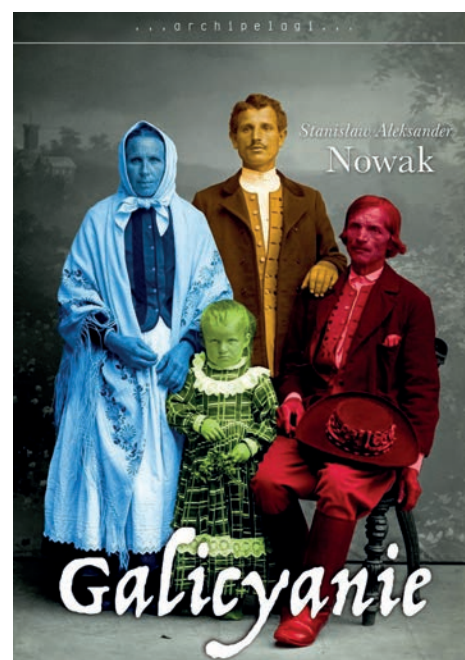
Książka do przeczytania

Stanisław Aleksander Nowak „Galicyanie”

Fascynująca opowieść o świecie, którego już nie ma. Zaborów, galicyjska wieś pod Rzeszowem, licząca około tysiąca dusz. Akcja książki dzieje się na przestrzeni nieco ponad stu lat. Cezurą są tutaj rok wyprawy Napoleona na Moskwę i zarazem narodziny Hynka Kończywiata, nestora rodu oraz rok 1915, kiedy ginie jego prawnuk. Zarówno dzieje głównego bohatera jak i dzieje jego synów i wnuków w niespotykany sposób łączą się z wielkimi wydarzeniami epoki.

Z dużym zainteresowaniem czytałam o codzienności ludzi mieszkających na wsi, ich pracy, miłości, nienawiści, wzajemnych relacjach. Życie człowieka w tamtych cza-

sach było bardzo ciężkie i niewiele warte. Zabijano się o byle co i byle za co. Wesele bez bijatyki i trupa było nieudane. Ciemnota i dziwne gusta doprowadzały do mordowania niewinnych ludzi w imię czegoś. Leczone się ziołami, czarami, zabobonami, zaklinaniem. Prawdziwy chłop zadziorny był, w kaszę nie pozwolił sobie dmuchać, babę lał na wszelki wypadek, ale i pracował ponad siły, bo wykorzystywany był bez litości przez dziedzica. Autor, na potrzeby powieści, stworzył wymyślony galicyjski język, który na początku utrudniał czytanie, niemniej z czasem można było się przestawić. Zapraszam do Biblioteki Publicznej w Krasnem po lekturę.

Ferie z kulturą

Podczas zimowych ferii Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka w Krasnem zorganizował półkolonie. W tym roku tematem

głównym był świat zwierząt. Uczestnicy poznali zwierzęta pracujące, specyfikę pracy psa policyjnego, psów ze Stowa-

rzyszenia Cywilnych Zespołów Ratowniczych z Psami STORAT, specjalizujących się w odnajdywaniu ludzi. Gościliśmy Panią Barbarę z córką, które z kotem i psami uczestniczą w felinoterapii i dogoterapii. Byliśmy z wizytą w Miłocinie u Konnej Straży Ochrony Przyrody i Tradycji. Stowarzyszenie to przygotowuje konie do udziału w rekonstrukcjach historycznych. W stadninie koni w Zabajce dzieci jeździły bryczką i wierzchem. Na końcu w połowie stycznia paliliśmy grilla.

Oczywiście podczas wypoczynku była też część warsztatowa. Uczestnicy zbijali budki dla ptaków, tworzyli opowieści i książki o zwierzętach, a także maski karnawałowe. Podczas warsztatów kulinarnych powstały piernikowe zwierzątka, a o australijskiej faunie opowiadała Pani Małgorzata w Bibliotece Publicznej.

Tekst i fot. I. Śpiewła

21 lutego w GOKiB w Krasnem, przy licznie zgromadzonej publiczności, mogliśmy oglądać kolejną premierę Teatru A'propos pt. „Ciemno”. Tym razem zespół zainspirował się głośną książką Joanny Bator pt. „Ciemno, prawie noc”, która w 2013 roku zdobyła Literacką Nagrodę „Nike”.

„Ciemno” to skomplikowana historia dwóch siostr, które muszą zmagać się z przeszłością i mroczną historią swojej rodziny. Uciekając w świat fantazji i wymagowanej przyjaźni z księżną Daisy próbują walczyć ze swoimi lękami, urzeczywistniać marzenia i po swojemu odkrywać miłość. Ewa – starsza ze siostr, przyjmując rolę opiekunki i przewodniczki życiowej dla młodszej Alicji, opowiada jej niezwykle, barwne historie i stara się za wszelką cenę ochronić ją przed nienawistnym spojrzeniem „kotojadów”. Spektakl otacza aura tajemnicy, niedopowiedzenia i tęsknoty za chwałą arystokracji, przepychem i wytwornymi balami, jakie

Premiera spektaklu „Ciemno”

niegdyś się odbywały na zamku Książ.

Występują: Aleksandra Rusin, Oliwia Piątek, Julia Wierzińska, Gabriela Ryś, Kinga Szuberla, Aleksandra Wiśniewska, Wik-

toria Chciuk. Reżyseria, adaptacja tekstu, scenografia: Maciej Szukała.

M. Szukała
Fot. I. Śpiewła

W lutym br. uczestniczki zajęć w Pracowni Rękodziela Artystycznego zgłębiały tajniki decoupage. Polega ona na oklejaniu dekorowanych przedmiotów serwetkami, papierem ryżowym i lakierem w celu ich zabezpieczenia. Często też wykorzystuje się techniki malarskie, elementy „wyciśnięte” z gipsu lub z tworzywa. W tej technice można ozdobić nie tylko małe przedmioty jak pudełka, słoiki czy przybory toaletowe lecz również meble, czy ramy. Można też wykonywać obrazy, łącząc ze sobą różne materiały, zdjęcia i elementy z gipsu. Uczestniczki warsztatów m.in. ozdobiły herbaciarki, obrazki, butelki, słoiki i wielkanocne pisanki. Uczyły się dobierać kolory w swoich pracach, tapować, korzystać z szablonów i form do wycisków.

Paniom dziękujemy za udział. Gratulu-

Warsztaty decoupage

jemy poziomu wykonania swoich prac.
Instruktorem prowadzącym warsztaty

była Małgorzata Gomółka.

Tekst i fot. L.Hajduk

W dniu 30.01.2020 r., w sali widowiskowej GOKiB w Krasnem, odbył się VI Międzygminny Konkurs Kolęd i Pastorałek. W konkursie wystąpiło 67 solistów i 18 zespołów z różnych instytucji kulturalno-oświatowych z różnych miejscowości województwa podkarpackiego.

Konkurs Kolęd i Pastorałek

W swoich kategoriach nagrody z naszej gminy przyznano: II nagroda - duet Julia Szewczyk i Emilia Ferenc, ex aequo - Zespół Szkolne Dźwięki Yęki. III nagro-

da – Joanna Dudek. Wyróżnienie - Anna Ruszała

Tekst i fot. I. Śpiewla

Koncert walentynkowy

Tradycją jest, że wieczór walentynkowy spędzamy przy poezji i muzyce. W tym roku na koncercie gościliśmy zespół Late On Time oraz Mażoretki Contorto pod kierownictwem Barbary Kutylły i wokalistki z Krasnego, Palikówki i Malawy podopieczne Pracowni Muzyki GOKiB Krasne. Koncert przygotowała Liliana Sendera.

Tekst i fot. I. Śpiewla

Idąc z południa na północ drogą przez Krasne, mijamy stary zabytkowy kościół, dzwonnice i tuż za przykościelnym parkingiem zobaczymy niewielki budynek z dwuspadowym dachem i charakterystyczną rampą, z 4 schodkami od strony drogi i podjazdem od strony wschodniej. Budynek od lat jest częścią składową hurtowni Anika, jednak starzy Kraśnianie nazywają go zgodnie z jego pierwotnym przeznaczeniem – mleczarnią.

Krowa trzyma trawę w pysku / patrzy w koło wzrokiem tęym / stoi głupia na pastwisku / i nie idzie za postępem, śpiewał w latach 80-tych XX wieku studencki pieśniarz Marcin Pyda. Krowy może i nie idą za postępem, za to rolnicy z Krasnego inspirowani przez wielkiego propagatora nowinek rolniczych ks. kanonika Stanisława Siarę, szli za postępem. Już w 1890r. założyli Kółko Rolnicze, w ramach którego powstała Spółka Mleczarska, która około 1905r. na wykupionym za 40 koron od parafii fragmencie księżego sadu – wybudowała mleczarnię.

W całej Galicji w tym i w Krasnem panowało wielkie zacofanie, ksiądz Rąb pisze: "Chłopi uważali, że krowa tylko stoi i żre, krowy były źle odżywione, mało dawały mleka (a krowa pyskiem się doi) i nie ma czym barszczu podbić, a na wiosnę krowy były tak słabe, że trzeba było je dźwigać kiedy miały wychodzić na pastwisko."

Za brak mleka lub „psucie masła” oskarżano czarownice, najczęściej bogu ducha winne sąsiadki. Jako antidotum na rzuczone uroki na „zepsute masło”, radzono aby rozgrzaną do czerwoności podkowę wrzucić do maśnicy z wodą. Na „zabrane mleko” przepis był następujący: 7 szpilek lub igieł ugotować w mleku, koniecznie w nowym garnku - wtedy czarownica dostanie 7 kolek i urok zdejmie.

Chłopi z Krasnego, widzieli jak 2 razy dziennie Żyd pachciarz Habron odwozi koszerne mleko z dworskich obór do Rzeszowa (żeby mleko był koszerne Habron asystował przy udoju), i też chcieli zarabiać na mleku.

W ramach Kółka Rolniczego prowadzono szkolenia z higieny, zasad żywienia bydła, uprawy roślin. Ksiądz Siara wypożyczał piśmiennym chłopom książki i czasopisma rolnicze. Zmieniła się struktura zasiewów, zaczęto uprawiać buraki, marchew pastewną, siano lucernę, koniczynę, kukurydzę, osuszono podmokłe, mało wydajne łąki. Wszystko to sprawiło, że hodowla krów mlecznych zaczęła się rozijać.

W 1890 roku założono w Krasnem Kasę Stefczyka, chłopci mogli wziąć kredyt (nie lichwiarski jak dawniej) i zainwestować w maszynę rolniczą oraz rasowe krowy mleczne. Kredyt zaciągnęła Spółka Mleczarska, która na zakupionym gruncie wybudowała murewany budynek i zakupiła banki, przyrządy do badania mleka oraz wirówkę tzw. centrifugę. Wirówkę skonstruował w roku 1864 Niemiec inż. Wilhelm Lefeldf. Wirówka była rodzajem

Stara Mleczarnia

separatora, pozwalającego, dzięki wykorzystaniu siły odśrodkowej, oddzielić śmietanę od mleka. Szwedzki wynalazca i przemysłowiec założyciel pierwszej w świecie fabryki wirówek Carl Gustaw Patrik de Laval, skonstruował w 1879 roku centrifugę pracującą w sposób ciągły. W 1879 roku Daniel Janusz zainstalował w swojej mleczarni, w Wolicy pod Warszawą, wirówkę projektu Lefeldfa. Była to pierwsza wirówka na ziemiach polskich.

W Krasnem do nowo założonej mleczarni rolnicy oddawali mleko lub śmietanę, a pozostałe po odwirowaniu mleko zabierali do karmienia zwierząt. Ksiądz Siara grzmiał z ambonny, że kto takie odwirowane mleko da do picia dzieciom, nie dostanie rozgrzeszenia.

W mleczarni w Krasnem sprawdzano czystość mleka i badano % tłuszczu, a następnie odwożono mleko do mleczarni w Staromiściu, mleczarni przy pierwszej na terenach polskich szkole mleczarskiej.

W sprawozdaniu CK Towarzystwa Rolniczego Krakowskiego za 1906 rok, jako kierownik mleczarni w Krasnem figuruje Lech Franciszek. W latach 1934-1939 Spółka Mleczarska uruchomiła przetwórnictwo mleka o nazwie „Kraśnianka”. Założycielem Kraśnianki był inspektor J. Rąb a kierownikiem Zbigniew Roman. Do przetwórnictwa przywożono mleko z Krasnego, Malwy i Kraczkowej, gdzie w 1909 roku Spółka Mleczarska wybudowała drewnianą zlewnię, tak jak w Krasnem - w księżym sadzie.

Kraśnianka wytwarzała masło, śmietanę, maślanek, wytwarzano również sery szwajcarskie i ser tropistów. Produkty Kraśnianki sprzedawane były w sklepie w Krasnem, u Zimińskiego, a także we własnym sklepie w Rzeszowie. Wyroby Kraśnianki cieszyły się wielkim uznaniem klientów. Krowy, od których Kraśnianka skupowała mleko objęte były kontrolą przez Koło Kontroli Obór, działające przy Izbach Rolniczych. W 1933 roku kontrola w Krasnem objęła 6 gospodarstw, skontrolowano 16 krów, z których każda dawała średnio 2878 litrów mleka na rok o zawartości tłuszczu ok. 3,57%.

Krowy musiały być wyganiane na wypas. Pasieniem krów przeważnie zajmowały się dzieci, starsi chłopcy wypasali krowy, paśli je nocą bo w dzień koń pracował. Młodszy chłopcy i dziewczynki paśli krowy, by urozmaicić sobie czas palili ogniska, śpiewali, a gdy ktoś umiał grać na jakimś instrumencie, choćby na fujarce, uczyli się tańczyć. Pamiętam, jak mój dziadzio Władysław, na jakimś weselu o dziewczynie, która kiepsko tańczyła mówił, że „ma drewniane nogi” i śpiewał: *Czyś ty krówek nie pasala / Żeś tańcować nie umiała / Pasalam je koło zboża / Uczylam się Matko Boża*. A, że wszyscy pasali krowy i wszyscy umieli tańczyć, często organizowano zabawy. Tuż po wojnie Leon Magierski pozwalał urządzać w mleczarni potańcówki. Podłoga w mleczarni była betonowa i na takiej zabawie moja babcia stała podeszwy i boso w środku zimy wróciła do domu. Zacytuję dalszy fragment piosenki Marcina Pydy: *Krowy mają życie przykre / bo przez roje much są cięte / ale oprócz tych krów zwykłych / mamy jeszcze krowy święte / by mieć obraz prawidłowy / jasno tu powiedzieć czas / my doimy zwykłe krowy / święte krowy doją nas*.

Przyszła II Wojna Światowa, okupant niemiecki wprowadził obowiązkowe dostawy. Dostarczać trzeba było różne produkty rolni-

cze, nawet końskie ogony, dotyczyło to również mleka. Ale jak oddać Niemcom mleko kiedy w domu gromadka głodnych dzieci. Krowy nagle „przestały się doić”. Gospodarze dostarczali tylko niezbędne minimum. Niemcy przysyłali do Krasnego prelegentów, którzy mieli nauczyć hodowli krów i przekonać chłopów do oddawania mleka. Ale przecież krowa często była jedyną żywicielką rodziny.

Pracownikiem mleczarni był Leon Magierski skromny, cichy bohater tamtych czasów. Tak rozliczał kontyngenty i takie raporty przysyłał Niemcom, że nikomu przez całą wojnę nie stała się krzywda. Wiele rodzin zawdzięcza Magierskiemu przetrwanie tych trudnych czasów. Leon Magierski był członkiem AK, a po wojnie kierownikiem Spółdzielni Mleczarskiej w Rzeszowie. Pod koniec wojny, partyzanci aby przerwać dostawy mleka dla Niemców, zatopili banki na mleko w księżym stawie.

Skończyła się wojna, ale dalej „święte krowy doły nas”. Zgodnie z dekretem Bieruta z 1952 roku o obowiązkowych dostawach wyższych jak niemieckie, rolnik musiał dostarczać mleko za ułamek ceny rynkowej. Pomimo tego hodowla zaczęła się rozwijać, wzrastała liczba krów mlecznych. Dlatego w 1959 roku wybudowano w Krasnem na części pastwiska, drugą zlewnię mleka dla Wólki i Krasnego Dół. W 1965 roku w Krasnem było 680 krów mlecznych a w 1976 roku w Krasnem i w Malawie 3600 sztuk.

W nowej zlewni pracowała Pani Kustra. Mleko wozili furmani tzw. wozacy w Krasnem byli między innymi: Leon Wisz, Wojciech Palczewski, Alfred Rąb, Jan Płonka, Eugeniusz Mazur. W mleczarni przy goście przez wiele lat pracowała Helena Rąb. Dekret o obowiązkowych dostawach mleka obowiązywał do 1971 roku.

Jak w swoich wspomnieniach pisze Anatol Korab, obok mleczarni w 1905 roku wykopano studnię, zakupiono pompę ssącą tłoczącą uruchamianą za pomocą koła i doprowadzono do budynku mleczarni rurociąg. Była to pierwsza instalacja wodociągowa w Krasnem, a pewnie i w okolicy. W 1944 roku sowiecki czołg zczepił o studnię i całe urządzenie wpadło do środka, pewnie leży tam do dziś, bo studnię zasypano.

Nie ma już w Krasnem krów, zostało ich kilka, jak na lekarstwo, dzisiejsi naukowcy twierdzą, że mleko jest szkodliwe. Dzięki obecnemu właścicielowi, Panu Tadeuszowi Kalandykowi, budynek starej mleczarni zachował pierwotną bryłę oraz oryginalny układ pomieszczeń, zachowała się rampa, podobnie jak w zlewni na dole i w zlewniach w Malawie i w Strażowie.

Będąc parę lat temu, na meczu piłki nożnej Crasnovia Krasne w jednym z rzeszowskich klubów, usłyszałem, jak młody kibic gości, z wyraźną kpina mówi o naszej drużynie Krasula-Krasne, dla mnie to nie była obraźliwa nazwa. Czy te wszystkie Krasule, Kaliny, Malwy, Róże, Miłe, Burki, Perły, Czarne, Kropki i tysiące innych krów nie zasługują na dobre wspomnienie. Nie tylko były żywicielkami, ale umożliwiły poprawę sytuacji materialnej wielu rodzin, przyczyniły się także do rozwoju gospodarczego wielu wsi, w tym Krasnego. Niech więc będzie Krasula-Krasne, przecież stadion sportowy znajduje się na wiejskim pastwisku.

Tekst i fot. Ryszard Berłowski